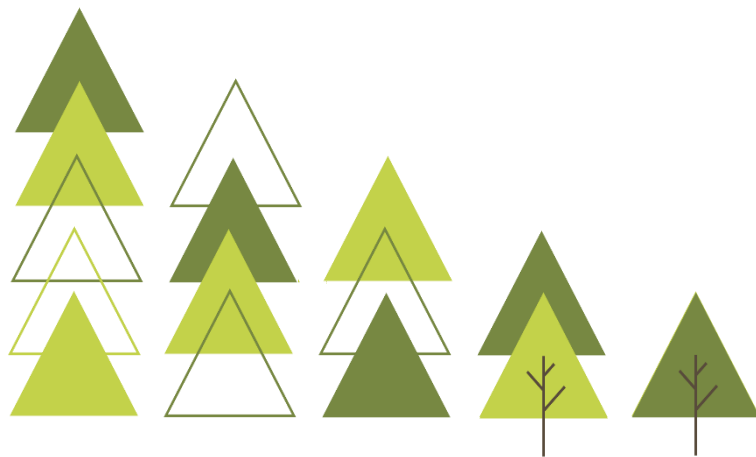

KOLLÁROVO NÁMESTIE

zelený ostrov v Bratislave

Vypracovali:

Ing. Ágnes Agócsová

Bc. Romana Bonková

Bc. Katarína Chalupová

BSc. Natália Nováková

Bc. Blanka Pavelková

OBSAH

Obsah.....	2	Časový harmonogram realizácie.....	13	Participácia.....	21
Úvod.....	3	Medializácia.....	13	Časový harmonogram.....	22
Charakteristika a rozbor riešeného územia.....	4	Výhľad a realizácia.....	13	Finančný plán.....	22
Poloha.....	4	Podklady a inšpirácia.....	14	Grafická časť a opis.....	24
Okolité subjekty.....	4	Lokálne dokumenty.....	14	Výsledný koncept.....	24
Súčasný stav.....	5	Volené východiskové plánovacie dokumenty		Rezy navrhovanými riešeniami.....	26
Infraštruktúra.....	5	a programy EÚ.....	14	Umiestnenie jazdných pruhov	
Dopravná analýza.....	5	Vizuálna inšpirácia.....	14	a upokojeného ostrovčeku v reze.....	26
Analýza zelene a prírodného prostredia.....	7	Moodboard.....	15	Uloženie fontány so zdržou.....	26
Analýza stakeholderov.....	9	Ciele projektu.....	16	Vizualizácie.....	27
SWOT analýza.....	10	Opis riešenia.....	17	Záver.....	33
Metodológia spracovania projektu.....	12	Atraktívnosť územia.....	17	Bibliografia.....	35
Výber územia a vytvorenie pracovného		Revitalizácia / Skrášľovanie.....	17	Zdroje z „Moodboardu“.....	37
tímu.....	12	Bezpečnosť.....	17	Prílohy.....	39
Stretnutia a brainstorming.....	12	Vlastníctvo všetkých.....	17	Podrobné SWOT analýzy - tabuľky.....	39
Prieskum v teréne a mapovanie.....	12	Občiansky kapitál.....	17	Časový harmonogram realizácie – tabuľky..	40
Vstupná analýza a plánovacie nástroje.....	12	Spolupráca okolitých subjektov.....	17	Finančný plán – tabuľka.....	42
Ciele projektu.....	12	Ekologická funkcia územia.....	18	Širšie vzťahy – výkres.....	44
Participácia pri procese rozhodovania a		Odpadové hospodárstvo.....	18	Analýza zelene – výkres.....	45
vyhodnotenie.....	12	Hospodárenie s vodou.....	18	Vlastnícke vzťahy – výkres.....	46
Podklady.....	12	Dopravné vybavenie.....	19	Dotazník.....	47
Prípravná fáza a projektový plán.....	12	Upokojený ostrovček.....	19	Vyhodnotenie dotazníku.....	49
Návrhové riešenia a stav po ukončení		Statická doprava.....	19	Generely pre Bratislavský kraj – výkresy.....	53
projektu.....	13	Výhľadové obdobie.....	20		
Konceptné grafické riešenia.....	13	Konceptné návrhy.....	20		
Predbežný odhad financií a zdrojov		Upokojenie dopravy.....	20		
financovania.....	13				

ÚVOD

Kollárovo námestie, známe tiež ako „Kollárko“, je jedinečné miesto s veľkým potenciálom a zároveň dlhodobo zanedbaný verejný priestor v centre hlavného mesta Bratislavy. Tak by sa dal vyjadriť súčasný stav tohto „ostrova zelene“, ktorý ako tranzitný priestor každodenne napomáha skrátiť cestu do školy, do práce či iba tak, za zábavou, niekoľko stovkám občanov.

Práve pri slovnom spojení *skrátiť cestu* sa vynárajú otázky typu: „Prečo ľudia vnímajú Kollárovo námestie iba ako miesto prechodu?“ alebo „Čo uberá na atraktivite tohto verejného priestoru, ktorý už námestím takmer ani nemožno nazvať?“ Týmito a podobnými otázkami sa zaoberá naša predkladaná práca, v ktorej sa nie len hľadajú odpovede na otázky, ale sú predstavené konkrétne riešenia so snahou o vytvorenie príťažlivého priestoru, ktorý bude využívaný na rekreáciu, odpočinok a na užitie si kúska prírody priamo v centre mesta. Pre vytvorenie funkčného návrhu obnovy námestia je potrebné definovať jeho prepojenie s centrom mesta a vzťah k okolitým subjektom a prostrediu.

Zároveň je potreba informovať a zapojiť verejnosť a okolitých stakeholderov v rámci participácie pri vyjadrovaní názorov, či predkladaní nápadov, a aj na základe ich podnetov navrhnuť plán revitalizácie Kollárovho námestia. Hlavným zámerom práce je predstavenie funkčných postupov vedúcich k obnove a modernizácii územia, čím by sa vytvoril atraktívny bezpečný priestor pre návštevníkov každej vekovej kategórie.

Naším cieľom je prinavrátiť estetické a prevádzkové funkcie na dané územie a predložiť odporúčania na výhľadovú dobu, aby bolo námestie aj v budúcnosti naďalej vyhľadávaným miestom, kam sa budú občania radi vracat' z vlastnej iniciatívy. Kollárovo námestie má teraz jedinečnú šancu sa zmeniť z odpudzujúceho tranzitného priestoru na vkusný všestranný priestor s vlastnou identitou, ktorý bude živý, dynamický, príťažlivý a hlavne plne slúžiaci pre všetkých občanov a návštevníkov.

Kollárovo námestie Zdroj: (Pacherová, 2016), upravené

CHARAKTERISTIKA A ROZBOR RIEŠENÉHO ÚZEMIA

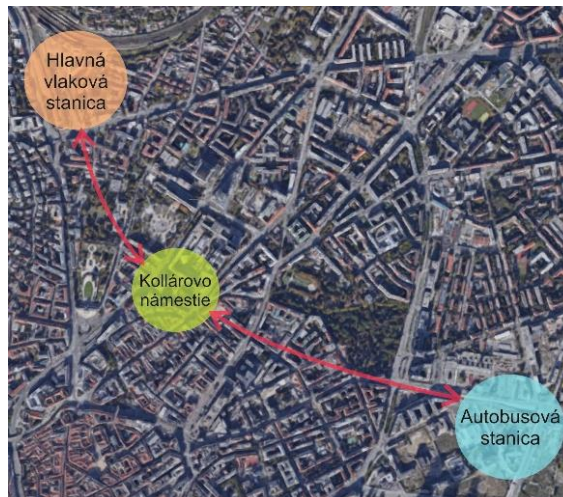
Kollárovo námestie sa rozprestiera v hlavnom meste Slovenskej Republiky, v Bratislave, v mestskej časti Staré Mesto. Pomenovanie nesie podľa slovenského národného buditeľa, politika a básnika, Jána Kollára.

V minulosti bol tento priestor využívaný ako trhovisko, neskôr bolo územie zastavané meštianskymi domami. Park vznikol po roku 1984, odkedy slúži ako dôležitý dopravný a prestupný uzol mestskej hromadnej dopravy a osobnej dopravy.

Poloha

Riešené územie Kollárovho námestia sa rozprestiera v historickom **jadre hlavného mesta** a v širokom okolí je jedným z mála zelených priestranstiev. V širšom kontexte je námestie situované medzi Námestím 1. mája, Námestím slobody, Obchodnou, Radlinského a Mickiewiczovou ulicou. Úzko ohraničené je na severo-východnej strane Fakultou chemickej a potravinárskej technológie (ďalej len FCHPT) a Fakultou architektúry spadajúcich pod Slovenskú technickú univerzitu v Bratislave. V severo-západnej časti námestia sa nachádza administratívny komplex Park One, z juho-východnej strany námestie ohraničujú bývalé

Hurbanove kasárne, dnes slúžiace ako Slovenské centrum dizajnu a z juho-západnej strany je to už spomínaná Obchodná ulica, stvárajúca nákupnú pasáž. Hranicu západnej časti tvoria polyfunkčné budovy, ktoré predstavujú bytové domy v parteri s rôznou občianskou vybavenosťou, od prevádzok so službami a tovarom, cez kaviarne a reštaurácie, až po divadlo Nová scéna.

Líniové prepojenie námestia medzi vlakovou a autobusovou stanicou.

Zdroj: (Google Maps, 2019), upravené

Okolité subjekty

V území vystupujú **kultúrne zariadenia** ako Slovenské centrum dizajnu a umenovedná

knihnica Slovenskej národnej galérie sídliace v Hurbanových kasárňach, a divadlo Nová scéna nachádzajúce sa na západnej strane námestia.

Občianska vybavenosť je v lokalite pomerne dobrá. Nachádza sa tu polyfunkčný objekt Park One s administratívnymi priestormi, potraviny Delia a pomerne veľa reštaurácií, barov a kaviarní, konkrétne Skupinová terapia – all day bar, Mestský pivovar Alžbetka, Primo Amore pizzeria, Minute, Kop Sallon, Priatelia dobrej kávy, Štúdio Olympia, Papaya, Kaviareň Luccafe, Miss Buffet, Kollarko a Pirôžky.

Okrem toho sa tu nachádzajú aj **iné služby** - Lekáreň, Galéria kvetín, Club Sauna Expert, City Apartments PARTIES, Cestovná kancelária Hydrotour, Eurofins Bel/novamann s.r.o. – farmaceutická spoločnosť vo FCHPT, Tatra šport, Tescoma, Footwork a Anwell.

Zo **školských zariadení** sú susediacimi dve fakulty Slovenskej technickej univerzity, Fakulta chemickej a potravinárskej technológie (ďalej len FCHPT) ohraničuje východnú stranu námestia a Fakulta architektúry, ktorá sa nachádza severne od objektu Park One krížom cez komunikáciu.

Súčasný stav

Samotné Kollárovo námestie je majetkom hlavného mesta pod správou mestskej časti Staré Mesto. V súčasnej dobe je námestie **nevyužívaným verejným priestorom napriek jeho veľmi dobrej polohe**. Rozprestiera sa medzi množstvom školských zariadení, administratívnych budov, občianskej vybavenosti, polyfunkčných objektov, kultúrnych inštitúcií a iných rôznorodých subjektov. Územie pretínajú dôležité dopravné tepny, plní tiež úlohu prestupného bodu, ktorý prepája mestskú hromadnú dopravu vedúcu z viacerých mestských častí. Námestie sa dá nazvať **dopravným ostrovom**, nakoľko je zo všetkých strán obostavané cestnými komunikáciami. Práve zvýšený pohyb automobilovej dopravy a prislúchajúci hluk a zhon v okolí námestia sú hlavnou príčinou zníženej atraktívnosti tohto verejného priestoru.

Pohľad na križovanie komunikácií na námestí.
Zdroj: (Agócsová, 2018)

Námestie je zo značnej časti pokryté zeleňou, ktorá v bližšom okolí viditeľne chýba, avšak kvôli nedostatočnej údržbe a modernizácii priestoru ostáva tento „ostrov zelene“ bez dostatočného povšimnutia a využitia okoloidúcimi občanmi.

Infraštruktúra

V predkladanom súťažnom projekte je relevantné klásť dôraz na aktuálny stav infraštruktúry v blízkom okolí riešeného územia, najmä technickej a dopravnej infraštruktúry. V zmysle **cestnej infraštruktúry** je pozornosť venovaná automobilovej doprave, ktorá je na území vysoko frekventovaná. Samotné Kollárovo námestie predstavuje významný dopravný uzol. Rušná doprava spôsobuje zvýšenú hlučnosť a prašnosť na celom území. Dôležitá je aj verejná mestská hromadná doprava, pre ktorú námestie predstavuje významný prestupný bod. Vysoko frekventovaný je peší pohyb v priestore i cyklodoprava. V oboch prípadoch sú účastníci v riešenom území ohrozovaní ostatným druhom dopravy.

Z hľadiska **technickej infraštruktúry** územím vedú viaceré rozsiahle inžinierske siete, napríklad strednotlakový plynovod, ktorý smeruje po Radlinského ulici do regulačnej stanice plynu na Kollárovom námestí a trakčné vedenia, ktorých presné trasovanie možno najst

v územnoplánovacích dokumentoch hlavného mesta, ako aj pre našu prácu relevantný verejný vodovod a stoková sieť. (ÚPN BA, 2007) (Ondrejčíčka, V. a kol., 2017)

V nasledujúcej kapitole budeme bližšie venovať pozornosť **dopravnej analýze**, ktorá je pre náš projekt najrelevantnejšia z hľadiska infraštruktúry.

Dopravná analýza

Dostupnosť územia z pohľadu dopravy je veľmi dobrá, uberá však na kvalite a celkovej atraktivite Kollárovho námestia.

Podľa (Euroakustik, 2018) **hluková hladina** na území Kollárovho námestia predstavuje najvyššiu možnú hladinu hluku, a to v rozmedzí od 73 až do 78 dB, ktorej najväčším zdrojom je práve frekvencia dopravy z každej strany námestia.

Hluková mapa – Bratislava
Zdroj: (Euroakustik, 2018)

Dominantnou v **cestnej doprave** je najmä automobilová doprava nakoľko je námestie situované v strede mesta a je dôležitým prepojením viacerých mestských častí. Územie ohraničujú zo všetkých strán frekventované jednoprúdové, dvojprúdové, ale aj trojprúdové obslužné komunikácie, ktoré pre námestie predstavujú výrazný zdroj hluku, nepokoja, prašnosti i zníženej bezpečnosti pre chodcov. Spomínanými komunikáciami prechádza viacero druhov dopravy, konkrétne automobilová, motoristická i verejná doprava. Intenzita dopravy je v súčasnosti veľmi vysoká čím vytvára dojem nepokoja, chaosu a zhonu na námestí.

Z pohľadu na **cyklistickú dopravu** územím, ani jeho blízkym okolím neprechádza žiadna významná cyklotrasa. Na spodnej strane Kollárovo námestia, na obslužnej komunikácii spojenej s električkovou traťou, je však na ceste umiestnené vodorovné

cyklistické značenie, ktoré má vytvárať cyklo-priestor. V súčasnej dobe, z hľadiska vysokej frekvencie dopravy na tejto komunikácii, pre cyklistov toto značenie skôr predstavuje nebezpečenstvo pri účasti v cestnej premávke. Takéto cestné značenie sa tiahne od Obchodnej ulice až po Radlinského ulicu.

Pozitívny fakt pre cyklistickú dopravu na území predstavuje dokovacia stanica projektu Slovaft Bajk. umiestnená na spodnom okraji námestia, ako aj krytý parkovací stojan pre bicykle s vybavením pre cyklo-údržbu, osadený pod objektom Park One.

Dokovacia stanica Slovaft Bajk a krytý stojan na bicykle. Zdroj: (Agócsová, 2018)

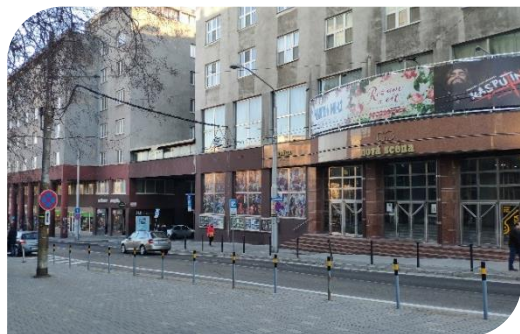
Územie predstavuje takzvaný prestupný uzol za prítomnosti napojenia **verejnej dopravy**, prepájajúci viacero mestských častí Bratislavy, pričom po oboch stranách námestia sú umiestnené zastávky MHD, a to konkrétne autobusovej linky č. 80 a trolejbusových liniek č. 202, 207 a 212. Nad námestím sú umiestnené dve zastávky, z ktorých odchádzajú autobusové linky č. 31, 39 a 94. Pod námestím vedie električková trať vedúca na Obchodnú ulicu so zastávkou Vysoká, kde premávajú električky č. 1, 5, 7 a 8. Námestím prechádza taktiež viacero nočných spojov MHD. Na uvedenom počte liniek možno vidieť, že frekvencia verejnej dopravy na tomto úseku je naozaj vysoká, čo na jednej strane

prospieva dostupnosti územia, no na druhej strane je prínosom nadmerného hluku, zaťaženia a nepretržitého pohybu na námestí.

Riešenie **statickej dopravy** v území je nasledovné. Parkovanie pre osobné vozidlá priamo v záujmovom území pozostáva z vyhradených nadzemných miest v okolí komplexu Park One, konkrétne z 3 parkovacích boxov na ulici Jánska, ďalej z parkovacích boxov vyhradených pre TAXI služby v blízkosti FCHPT, z vyhradených 7 miest priamo pred budovou Park One na ulici Námestie 1. mája a z vyhradených parkovacích miest na ostrovčeku pred Hurbanovými kasárňami. Možnosť parkovania pre verejnosť je tiež na Živnostenskej ulici a pozdĺž celej ulice Radlinského v oboch smeroch, ako aj na príľahlej Mickiewiczovej ulici, či v neďalekom Tatracentre.

Podzemné parkovanie sa v súčasnosti nachádza pod objektom Park One. Predložený bol projekt vybudovania verejnej podzemnej garáže s počtom parkovacích miest 297 (Parking House a.s., 2012) pod celým centrálnym priestorom námestia, ktorý by však do lokality priniesol ešte väčší výskyt automobilov, no na druhej strane by mohla výstavba napomôcť k odťaženiu nadzemného parkovania, ktoré po vizuálnej a bezbarierovej stránke znehodnocuje verejný priestor.

Výnimkou na území, žiaľ, nie je ani parkovanie áut na chodníkoch, preto je množstvo z nich zabezpečené bariérovými stĺpkami či betónovými prvkami.

Pohľad na chodník obsiaty stĺpkami.

Zdroj: (Aagócsová, 2018)

Kollárovo námestie predstavuje významný tranzitný uzol nie len v cestnej doprave, ale aj v **pešej doprave**. Pohyb chodcov v území je skutočne vysoký nakoľko Kollárovo námestie je akousi tepnou mesta, ktorá umožňuje prepravu obyvateľstva z a aj do všetkých smerov, no tam žiaľ jeho funkcia končí. Aj napriek chodníkom vedúcim cez centrálny priestor námestia sa tu na dlhší čas zastaví a pobudne len minimálne množstvo ľudí. Väčšina z nich sa dá nazvať skôr okoloidúcimi, či prechádzajúcimi cez námestie, než návštevníkmi námestia. Tomuto faktu sa dá určite pripísať zanedbanosť peších trás s porušenou dlažbou, zastaranosť mobiliáru i slabé verejné osvetlenie na námestí, no tie sú len

častou problémom. Viac sa problematike venujeme v kapitole problémov a potenciálov.

Poškodená dlažba, bariéry na chodníkoch a zanedbaný mobiliár na námestí. Zdroj:

Trasovanie chodníkov ani vstupy pre chodcov na námestie nie sú lokalizované podľa skutočných potrieb peších. Vstup na priechody pre chodcov v tomto území sú na vlastné riziko, alebo sú obmedzené uprednostňovaním ostatnej dopravy pričom len minimum z nich riadi svetelná signalizácia, kde čas na prechod je skrátený a obmedzený.

Analýza zelene a prírodného prostredia

Kollárovo námestie sa nachádza v srdci hlavného mesta, pričom je zo všetkých strán obklopené hustou zástavbou a cestnými komunikáciami. Tieto prvky prinášajú do lokality zvýšenú koncentráciu tepla a dopadu slnečného žiarenia, no tiež zvýšený podiel výfukových plynov spôsobený frekventovanou cestnou dopravou.

Napriek všetkým týmto negatívnym vplyvom je územie zarastené vysokým podielom vegetácie a je z mála priestorov v okolí, kde prevláda **parková zeleň**.

Tá je na niektorých miestach **v nevyhovujúcom stave** najmä v podobe prerastených neupravovaných kríkov zasahujúcich do úrovne chodníkov či mobiliáru a plôch s odumretým trávnyim porastom.

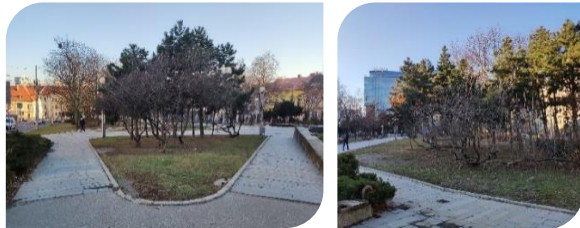

Prerastená neupravená zeleň zasahujúca do lavičiek

Zdroj: (Aagócsová, 2018)

Metodológia analýzy drevín spočíva v niekoľkých krokoch. Prvým dôležitým krokom bolo uskutočnenie prieskumu územia, ktorého cieľom bolo zistiť súčasný stav skúmaného územia, mapovanie drevín, ktoré sa na území nachádzajú, ich lokalizáciu a hodnotenie. Takýto postup bol potrebný na vytvorenie obrazu o skúmanom priestore. Počas terénneho prieskumu sme zaznamenávali druhy

a stav súčasnej vegetácie. Aktuálne sa na území nachádza mix **listnatých a ihličnatých stromov a nížke kroviny**. Veľké množstvo stromov je však kvôli zlému zdravotnému stavu odporúčených na výrub a následnú náhradu.

Pohľad na zmiešané listnaté a ihličnaté stromy.
Zdroj: (Agócssová, 2018)

Z listnatých stromov prevládajú na území druhy *Tilia platyphyllos* (Lipa veľkolistá), *Acer platanoides* (Javor mliečny), *Fraxinus excelsior* (Jaseň štíhly) a *Platanus acerifolia* (Platan javorolistý). Z ihličnatých stromov sú hlavnými zastúpcami *Pinus nigra* (Borovica čierna) a *Taxus baccata* (Tis obyčajný). Kríkové zastúpenie pozostáva najmä z *Berberis julianae* (Dráč Júliin), *Pyracantha coccinea* (Hlohyňa šarlátová) a borievok *Juniperus sabina* a *Juniperus horizontalis*. (Takács, 2018)

Zvyšok vegetácie v riešenej lokalite predstavuje **trávnatý povrch**, ktorý je v niektorých úsekoch dôsledkom skracovania si trás chodcami udupaný

a za uplynulé roky stratil akúkoľvek životnosť kvôli nedostatočnému udržiavaniu a závlahe.

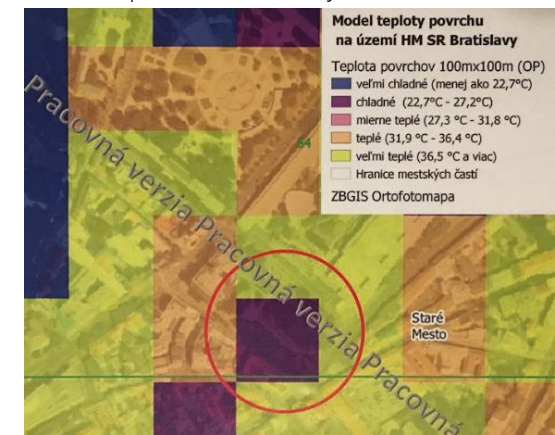

Vyšliapané cestičky vzniknuté skracovaním si cesty chodcami. Zdroj: (Agócssová, 2018)

Kollárovo námestie je jedným z **mála ekologicky stabilných území** nachádzajúcich sa v širšom okolí historického centra hlavného mesta. Napriek každodennému vystavovaniu **stromov** množstvu výfukových plynov a nedostatočnej závlahe počas letných mesiacov **plnia stále svoje funkcie**. Prvou dôležitou funkciou je filtrácia ovzdušia a zachytávanie nahromadených škodlivých látok z výfukových plynov automobilov, ktorých je na území zvýšený podiel. Stromy sú producentom kyslíka, no taktiež zvlhčujú a ochladzujú vzduch, čo je plusom najmä v období letných mesiacov, počas ktorých sa v priebehu posledných rokov vyskytovali extrémne horúčavy, nie bežné pre naše teplotné pásmo. (Arnika, 2014) Neposlednou funkciou je vizuálne skrášenie okolitého priestoru práve prírodným charakterom námestia, nakoľko má zeleň na ľudí

priaznivý upokojujúci vplyv i keď si to mnoho z nás neuvedomuje.

Pre zabezpečenie funkčnosti zelene nie je dôležité len jej množstvo a veľkosť, ale aj spôsob jej usporiadania v štruktúre mesta, vzájomná prepojenosť a dostupnosť, ako aj kvalita z hľadiska zdravotného stavu, čo súvisí so spôsobom správneho zakladania a údržby. Pôsobenie zelene je najúčinnjšie, keď vytvára súvislý systém, ktorý nadväzuje na urbanistickú štruktúru a prechádza všetkými časťami sídla.

Model teploty povrchu na území HM SR Bratislavy
(Zdroj: Maaistrát HM Bratislavy)

Z **teplotnej mapy** poskytnutej Magistrátom hlavného mesta Bratislavy vieme vydedukovať, že vzrastlá stromová zeleň na Kollárovom námestí napomáha udržiavať územie v období letných

mesiacov chladnejšie priemerne až o 3,5°C na rozdiel od okolitých spevnených plôch.

To je citelný rozdiel v porovnaní s rozhorúčenými povrchmi okolitých ulíc a priestranstiev bez akéhokoľvek výskytu obrastených zelených plôch. Na porovnanie by sme uviedli plochu Prezidentskej (Grasalkovičovej) záhrady nachádzajúcu sa neďaleko riešeného územia, ktorá bola v modeli vyhodnotená za veľmi chladnú vďaka vysokému podielu vegetácie a vodo-priepustnému povrchu či vodnému prvku.

Do prírodného prostredia však nespádajú iba rastlinné zložky, čiže plochy zatravnené a porastlé vegetáciou, ale aj vodné prvky a kompozícia živýcha neživých prvkov. Nakoľko sa záujmové územie nachádza pri samotnom centre mesta s veľmi rušnou okolitou infraštruktúrou, nie je tu zaznamenaný trvalý výskyt žiadneho **živočíšneho druhu**. Z vtáctva sme zaznamenali výskyt typických mestských druhov, najmä vrabca domového, holuba domáceho, straky obyčajnej, hrdličky záhradnej a pinky obyčajnej. Vtáky sa tu zdržiavajú celoročne, no o to radšej, keď sú kŕmené občanmi zdržiavajúcimi sa v priestranstve námestia či dostupnými odpadkami voľne

pohodenými z dôvodu nezodpovedného vyhodnenia do odpadkových košov.

Na území Kollárovo námestia sa aktuálne nenachádza žiaden **vodný prvok** ani plocha trvalo zavodnená. Voda z územia je odvádzaná pomocou dažďových vpustov na príľahlých cestných komunikáciách do kanalizácie, čím dochádza k odvodňovaniu celého územia. Takéto rýchle odvodnenie má negatívny dopad na existujúcu zeleň, ktorá má potenciál počas letných horúčav kvôli nedostatku vlhky vysychať. V dnešnej dobe je územie z hľadiska hospodárenia s vodou a jej znovuvyužitia veľmi zaostalé. Na území celého parku nie sú vybudované žiadne opatrenia na podporu zachytenia väčšieho množstva spadnutej vody, ani zavlažovacie systémy, ktoré by dodali vlhku vegetácii počas najväčších horúčav a súch, čím by sa podporilo ochladzovanie ovzdušia v príľahlom území, a taktiež vizuálna stránka parkovej časti námestia. Tento problém je ďalej diskutovaný a možné riešenie je ukázané v predloženom návrhu revitalizácie Kollárovo námestia.

Analýza stakeholderov

Pri rozbere územia sme sa sústredili aj na analýzu okolitých subjektov, stakeholderov a cieľových skupín, ktorých sa otázka revitalizácie Kollárovo námestia priamo dotýka, nakoľko je pre veľa z nich toto územie každodenným miestom prechodu. Hlavnú cieľovú skupinu pre nás predstavujú samozrejme **študenti z okolitých fakúlt STU** a zamestnanci týchto inštitúcií. Popri nich sú to plnohodnotne aj **obyvatelia Starého mesta**, najmä rezidenti bývajúci v okolí riešeného námestia (Kollárovo námestie, Obchodná ulica, Vysoká ulica, Radlinského ulica, Mickiewiczova ulica a pod). Konkrétne sú nimi dôchodcovia, mamičky s deťmi, tínedžeri, psíčkari. Ďalej sú to **zamestnanci z okolitých inštitúcií** ako napr. polyfunkčný objekt Park One, divadlo Nová Scéna, Slovenské centrum dizajnu, zamestnanci okolitých menších prevádzok nachádzajúcich sa na západnej strane námestia či znovuo tvoreného podniku Kollárko nachádzajúcom sa priamo na území, ktorí by uvítali revitalizáciu priestoru Kollárovo námestia, nakoľko je to jeden z potenciálov prínosu väčšieho počtu klientely. Ďalšími stakeholdermi sú užívatelia a **návštevníci kultúrnych a reštauračných zariadení** v blízkom okolí i ľudia prechádzajúci cez námestie.

SWOT analýza

Pre lepšie ujasnenie si hlavných problémov a potenciálov sme urobili podrobnú SWOT analýzu Kollárovho námestia. Na tejto analýze sú založené aj naše hlavné priority a opatrenia.

Námestie je veľmi **dobře lokalizované**, keďže sa nachádza v cente mesta, situované medzi niekoľkými silno navštevovanými lokalitami a je v obklopení niekoľkých **významných inštitúcií**. Na druhej strane bolo pri súčasnom režime vedenia mesta **dlhodobo zanedbávané** a neatraktívne, čo malo vplyv na jeho tzv. **prechodnú funkciu**. Príležitosť nesie už vybudované **povedomie o nutnosti zmeny** územia a záujem viacerých subjektov, no ohrozenie môže predstavovať už existujúci **súkromný podnik** na tomto verejnom priestranstve a súčasné podmienky **nevyhnutnosti cestnej infraštruktúry**.

Z hľadiska prírodno-environmentálnej analýzy nesie námestie význam v **ekologickej stabilite miesta**. Pri súčasnej hustej zástavbe budovami, či cestnou infraštruktúrou predstavuje jedinú zelenú plochu v širokom okolí a udržiava rovnováhu v ekosystémových službách mesta. Je biocentrom vtáctva a drobných živočíchov, taktiež plní okysličujúcu funkciu v území, zmiernuje odchýlky klímy a má aj závlahovú funkciu. (bližšie rozpísané v kapitole Analýza zelene a prírodného prostredia). Spomínaná

infraštruktúra má však **negatívny dopad na kvalitu prostredia** a konkrétne vegetácie a takisto **nie je vhodne využitý prírodný potenciál** námestia. Príležitosť sa nachádza najmä v **spádovom teréne** územia, kde je možné využiť sklon k zberu dažďovej vody a takisto frekvencia pohybu a množstva obyvateľstva, prechádzajúceho územím, je potenciálom pre vybudovanie a zvýšenie **ekologického povedomia** o environmentálnych zdrojoch a naopak úpadkoch v našej krajine, ktoré už v súčasnej dobe dosahujú reálnu hrozbu pre budúcu existenciu planéty. Potenciál pre zvýšenie povedomia sa dá dosiahnuť prostredníctvom rôznych prvkov, ktoré sa dajú dosadiť do verejného priestoru, ako len napríklad koše na triedený zber, alebo pitná fontánka na vlastnú fľašu s vodou, čím sa dá naučiť ľudí predchádzať odpadom (jednorazovým fľašiam) a nosiť vlastnú. Ohrozenie ekologickej stability tiež predstavuje **znečistenie pôd a povrchových a podzemných vôd** v dôsledku okolitého vplyvu ciest a úhyn akejkoľvek vegetácie v dôsledku vzniku **tepelných ostrovov** pôsobením slnečného žiarenia na blízke okolie, kvôli jeho zastavanosti.

Verejné priestranstvo na Kollárovom námestí, je **dopravným uzlom** hlavného mesta, najmä z hľadiska dostupnosti spojov verejnej dopravy. Pre návrhové riešenia je z technického hľadiska

výhodou **napojenie na infraštruktúru a inžinierske siete**. Slabým aspektom na námestí je **zanedbanosť a zastaranosť prvkov** verejného priestoru ako aj **nebezpečenstvo**, ktoré predstavujú bariéry na námestí a nedôsledné oddelenie druhov prepravy cez územie. Tok príležitostí plynie faktu, že námestie je **dobře napojené na okolité časti Bratislavy**, no naopak ohrozenia predstavuje **obmedzenosť cyklickej dopravy**, ale aj automobilovej a to najmä v dopravných špičkách.

Jedným z nástrojov použitých pri práci, bola SWOT analýza, rozdelená na tri smerné analýzy (socio-ekonomickú, prírodno-environmentálnu a územno-technickú), ktoré sa nachádzajú v tabuľkovej forme, v prílohách práce.

Jednotlivé aspekty v tabuľkách boli očíslované podľa dôležitosti, od najmenej dôležitého po najdôležitejšie, na stupnici od 1 do 10.

Zvážením jednotlivých aspektov týkajúcich sa námestia sme dostali výslednú SWOT analýzu, ktorá ukazuje, že námestie má v súčasnosti množstvo slabých stránok, ktoré sú len otázkou zanedbanej správy, záujmu a starostlivosti o námestie a má množstvo príležitostí, spočívajúcich najmä v záujme a spolupráci okolitých subjektov. Preto je treba zvoliť stratégiu spojenectva a spoločne s okolím sa podieľať na naplnení vízie Kollárovo námestia.

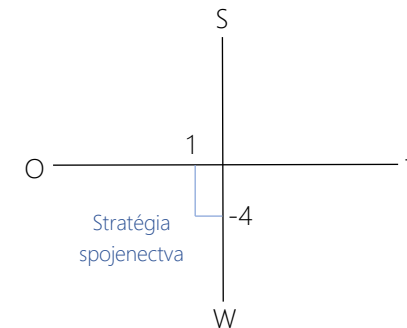
Potenciálnymi spojencami sú všetky okolité subjekty, teda ich zástupcovia, a to napríklad FCHPT, divadlo Nová scéna, Slovenské centrum dizajnu, objekt ParkOne, občianske združenie priľahlej Obchodnej ulice, ale aj obyvatelia z okolia, peší a iní stakeholderi. Tieto subjekty spája jeden spoločný a významný priestor, široko ďaleko jediný svojho druhu, ktorý je potenciálnym miestom na oddych, rekreáciu, kultúrne dianie a mohol by plnohodnotne slúžiť celému okoliu.

Z prieskumov sme zistili otvorenosť okolia a chuť všetkých spoločne prispieť k zlepšeniu Kollárka.

Výsledná SWOT analýza			
Silné stránky	34	Slabé stránky	39
Lokalizácia námestia	10	Neatraktívny priestor	7
Rôznorodosť okolitých subjektov	8	Úloha chvíľkového územia	8
Ekologická stabilita	2	Vplyv ciest na životné prostredie	10
Napojenie na verejnú dopravu	9	Využitie prírodného potenciálu	5
El. energia, vodné hospodárstvo, telekomunikácie	5	Absencia a zanedbanosť prvkov verejného priestranstva	9
		Bezbariérovosť a segregácia dopravy	7
Príležitosti	35	Ohrozenia	34
Povedomie o nutnosti zmeny územia	7	Nespolupracovanie zainteresovaných subjektov	2
Angažovanosť viacerých subjektov	8	Podmienky infraštruktúry	4
Ekologické poslanie	8	Znečistenie pôd, povrchových a podzemných vôd	5
Spád terénu	5	Tepelný ostrov	8
Napojenie na okolité časti mesta	7	Bezpečnosť cyklickej a pešej premávky	7
		Intenzita automobilovej dopravy	8

Vážená SWOT analýza Zdroj: (Chalupová, 2018)

Výpočet: $S - W = 34 - 39 = -4$
 $O - T = 35 - 34 = 1$

METODOLÓGIA SPRACOVANIA PROJEKTU

Pre daný súťažný projekt bola zvolená nasledovná metóda spracovania:

Výber územia a vytvorenie pracovného tímu

Prvotným krokom bol výber územia spomedzi troch výberových možností. Začiatok práce spočíval aj vo výbere tímových kolegov, s ktorými sme sa zhodli na výbere Kollárovoho námestia.

Stretnutia a brainstorming

Ďalším krokom k úspechu bolo aktívne stretávanie všetkých členov tímu a rozbor spoločných predstáv o smerovaní projektu.

Prieskum v teréne a mapovanie

Nevyhnutným pre chod projektu bolo zistenie a prehľad o území, ktorý sme dosiahli prieskumom v teréne, vytvorením fotodokumentácie a podrobným zmapovaním územia, so zistením súčasnej skupiny obyvateľstva, ktorá sa v území zdržuje, alebo skôr bohužiaľ v súčasnosti ním len prechádza. Prieskum v teréne a mapovanie územia a analýza návštevnosti sa uskutočnili niekoľkokrát.

Vstupná analýza a plánovacie nástroje

Vytýčenie problémov a potenciálov, SWOT analýza projektu (socio-ekonomická, prírodno-environmentálna, územno-technická aj výsledná

– stratégia spojenectva), bližšie uvedené v kapitole „Hlavné nedostatky a problémy na území“ Analýza širších vzťahov, funkčno-prevádzková analýza námestia a analýza zelene (rozbor a charakteristika územia a okolia, rozbor vegetačných podmienok) bližšie popísané v kapitole „Charakteristika a rozbor územia“. Užívateľská analýza bližšie rozpísaná v kapitole „Cieľová skupina projektu a ich zapojenie do riešenia“.

Ciele projektu

Smerodajným pre fungovanie projektu bolo vytýčenie globálneho cieľu a vízie, ktoré sú spolu s celým rozvojovým plánom podrobne uvádzané v kapitole „Rozvojová stratégia projektu“. Tento bod bol docielený vďaka aktívnemu rozboru a analýze územia, participácii a predstave o zmene územia. Bolo určených 5 priorít na základe potrieb námestia. Pomocou aktivít uvádzaných v rozvojovej stratégii sa dosiahne naplnenie globálneho cieľa a vízie

Participácia pri procese rozhodovania a vyhodnotenie

Na tvorbe projektu sa mohli zúčastniť všetky zainteresované subjekty pôsobiace v rôznych oblastiach života a okolia námestia, tzv. stakeholderi, ktorí sú uvádzaní v kapitole „Cieľová

skupina/stakeholderi“. Prioritným zdrojom informácií a participácie bol dotazníkový prieskum uskutočnený aj osobne v teréne aj formou obehu na sociálnych sieťach, či už súkromných profilov, alebo vplyvnými stránkami na sociálnych sieťach (ako napr. YIMBA funpage na Facebooku), ako aj uverejnením na stránke Magistrátu hlavného mesta. Takisto sme čerpali z dostupných portálov, kde sa zapájali stakeholderi, ako napríklad z pocitovej mapy hlavného mesta. Predbežné vyhodnotenie dotazníkového prieskumu sme premietli do práce s počtom respondentov cca 140, no dotazník nechávame v obehu do ukončenia súťaže.

Podklady

Pocitové mapy, štúdie, manuály verejných priestorov, STN, európske nadradené dokumenty, inšpirácie z iných projektov, grafické spracovanie a koncepty

Prípravná fáza a projektový plán

Vytvorenie rozvojovej stratégie a plánu na základe vstupných analýz, rozborov a spoločných stretnutí.

Návrhové riešenia a stav po ukončení projektu

Výber prvkov, ktoré zahŕňajú kreativnosť a majú viacero využití/funkcií. Prilákacie cieľovej skupiny a zabránenie vstupu nežiadúcej (v našom prípade prilákacie obyvateľov starého mesta, najmä v blízkosti Kollárka, ďalej študentov, či ľudí z okolitých inštitúcií a v neposlednom rade prestupujúcich na MHD) a celková revitalizácia a rozšírenie, či prepojenie územia.

Koncepčné grafické riešenia

Vytvorili sme niekoľko koncepčných návrhov s prihliadnutím na požiadavky stakeholderov, ktorých finálne spracovanie bude v podobe vizualizácií, ktoré budú odprezentované pred širokou verejnosťou a komisiou súťaže. Jednotlivé koncepty a ich opis možno nájsť v kapitole „Podklady“.

Predbežný odhad financií a zdrojov financovania

V kapitole „Finančný plán“ sú zobrazené predbežné sumarizácie finančných zdrojov, potrebných na naplnenie vízie a priorít projektu, ako aj predbežné zdroje financovania (jedná sa najmä o rozpočet hlavného mesta, nadácie a granty). Celá práca má výhľadové obdobie, kedy v prvotnej fáze budú naplnené 4 priority dostupné z primárnych zdrojov financovania, a posledná priorita „Výhľadové obdobie“ sa bude

realizovať až keď bude verejne známe, do akej miery budú uskutočnené a schválené stavebné povolenia týkajúce sa podzemnej garáže, ktorej výstavba by sa mala konať pod Kollárovým námestím. V návrhu práce sa však venujeme jednoduchým opatreniam a výhľadové obdobie uvádzame len ako voliteľnú inšpiráciu.

Časový harmonogram realizácie

Definované časové rozmedzie na jednotlivé opatrenia a aktivity, sú nastavené do konca roku 2021 s výhľadovým obdobím 15 rokov, alebo podľa potrieb projektu. Viac informácií a podrobný prehľad o časovej realizácii aktivít sa nachádza v kapitole „Časový harmonogram“.

Medializácia

Táto činnosť spočívala v zviditeľnení projektu pomocou rôznych nástrojov, ako v zdieľaní na súkromných profiloch soc. sietí, no najväčším prínosom bolo, že sa nám podarilo sa nám medializovať dotazník na stránke YIMBA (Yes in my Bratislava), s počtom približne 6800 tzv. sledovateľov, ako aj na webstránke Magistrátu hlavného mesta Bratislava.

Výhľad a realizácia

Predstavenie projektu v území s možnosťou pripomienkovania od stakeholderov. Stále je v obehú otvorený dotazník, ktorý sa v tejto fáze bude môcť uzavrieť (zatiaľ s počtom respondentov 212). Začiatok prípadnej realizácie

projektu po vyhodnotení medziuniverzitnej súťaže začiatkom štvrtého kvartálu roka 2019.

PODKLADY A INŠPIRÁCIA

Ako pri každej projektovej aktivite či návrhu, aj počas tvorby a sumarizácie nášho projektu sme venovali **pozornosť akumulácii domácich a zahraničných podkladov**, preštudovaniu materiálov a hromadeniu dokumentov a inšpirácií, ktoré nás motivovali pri tvorení tohto dokumentu, konceptov, ale aj celkovom návrhu riešenia revitalizácie Kollárovoho námestia.

Lokálne dokumenty

PocitovaMapa.sk je platforma z vysokou účasťou stakeholderov, vďaka ktorej sme mohli zdefinovať problémy a potenciály, ako aj iné faktory vyplývajúce z riešeného územia. (Pocitovamapa.sk, 2018)

STN 83 7010 Ochrana prírody. Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie, bola východiskovým podkladom pri navrhovaní opatrení týkajúcich sa ekologickej stability námestia. (STN 83 7010, 2005)

Ako ďalej Kollárko? Dokument, vďaka ktorému sme mali možnosť nahliadnuť priamo do prípadovej štúdie, ktorá sa zaoberala súčasnými otázkami neatraktívnosti jedinečného námestia. (Pauliniová & Čupková Žúžiová, 2017)

PHSR MČ Bratislava – Staré Mesto, ako východiskový dokument rozvoja MČ, v ktorej sa

nachádza aj nami riešené územie, napríklad pri podložení problémov (Ondrejčka, V. a kol., 2017) **ÚPN hlavného mesta SR Bratislavy** v znení neskorších zmien a doplnkov. (ÚPN BA, 2007)

Volené východiskové plánovacie dokumenty a programy EÚ

Dohovor o krajine, ktorého signatárom je od roku 2005 aj Slovensko, sa zameriava na dôležitosť mestskej krajiny a zelene, na zapojenie verejnosti a na dôležitosť výmeny skúseností a informácií. (Európsky dohovor o krajine, 2000)

7. environmentálny akčný program EÚ (ďalej 7. EAP) sa venuje zmenám klímy a podčiarkuje potrebu implementovať opatrenia zamerané na zmiernenie dôsledkov zmeny klímy, z ktorých sa viaceré týkajú aj zelene a verejných priestranstiev. Ide najmä o podporu tvorby parkov a zelene, zvýšenie retenčnej schopnosti územia a zabezpečenie ochrany pred povodňami. (7. EAP, 2013)

Európska perspektíva územného rozvoja (European Spatial Development Perspective, ESDP) zdôrazňuje v kapitole zameranej na politické ciele a varianty pre územie EÚ princíp dostupnosti zelene a otvorených priestranstiev, čo zároveň zahŕňa aj potrebu ochrany a rozvoja

menších zelených plôch v mestách, ktoré majú podľa tohto dokumentu nielen ekologickú, ale aj sociálnu funkciu. (European Commission, 1999)

Vizuálna inšpirácia

Na vizuálnu inšpiráciu sme použili hlavne príklady podobných už **revitalizovaných priestorov v zahraničí aj na Slovensku**. Námestí obkolesených zo všetkých strán dopravou však nie je veľmi veľa, hlavne v nám relevantnej mierke, preto sme boli nútení používať aj príklady, z ktorých sme si zobrali iba určitý aspekt riešenia. Jedným z výrazných príkladov bol Columbus Circus v New York City, čo je prakticky veľký **kruhový objazd, ktorý sa snaží mať v strede aj park**. Nedávno prešiel obnovou, kedy boli pridané fontány na čiastočné zmiernenie hluku dopravy. Okrem toho nás inšpirovali rôzne revitalizované priestory, najmä v Spojených štátoch, ktoré pôvodne ani neboli veľmi námestia, ale stali sa nimi a ľudia ich začali používať, ako napríklad Klyde Warren Park v Texaskom Dallase alebo Pulaski Park v Northampton v štáte Massachusetts. Tiež sme hľadali projekty v **univerzitnom prostredí**, ako napríklad UTS Alumni Green v austrálskom Sydney.

Moodboard

Aby boli naše predstavy jasnejšie, nižšie je vytvorený malý moodboard **nápadov**, ktoré náš návrh vystihujú najlepšie. Sú tu samozrejme zahrnuté aj obrázky spomenutých miest, ktoré nás inšpirovali. Očíslovaný zoznam zdrojov je uvedený za bibliografiou.

CIELE PROJEKTU

Pre naplnenie vízie projektu, ktorá znie „Kollárovo námestie – centrálny priestor hlavného mesta, ktorý prinesie možnosť zastaviť sa a načerpať kultúrnu atmosféru a pocit oddychu, pri presúvaní sa zo štartu cesty do cieľa.“ sme vytýčili 4 kľúčové priority.

V nasledovnom diagrame sú hierarchicky rozdelené na opatrenia s použitím príslušných aktivít. Tie sú špecificky opísané, a vykresľujú z čoho sa náš projekt skladá, ďalej v kapitole.

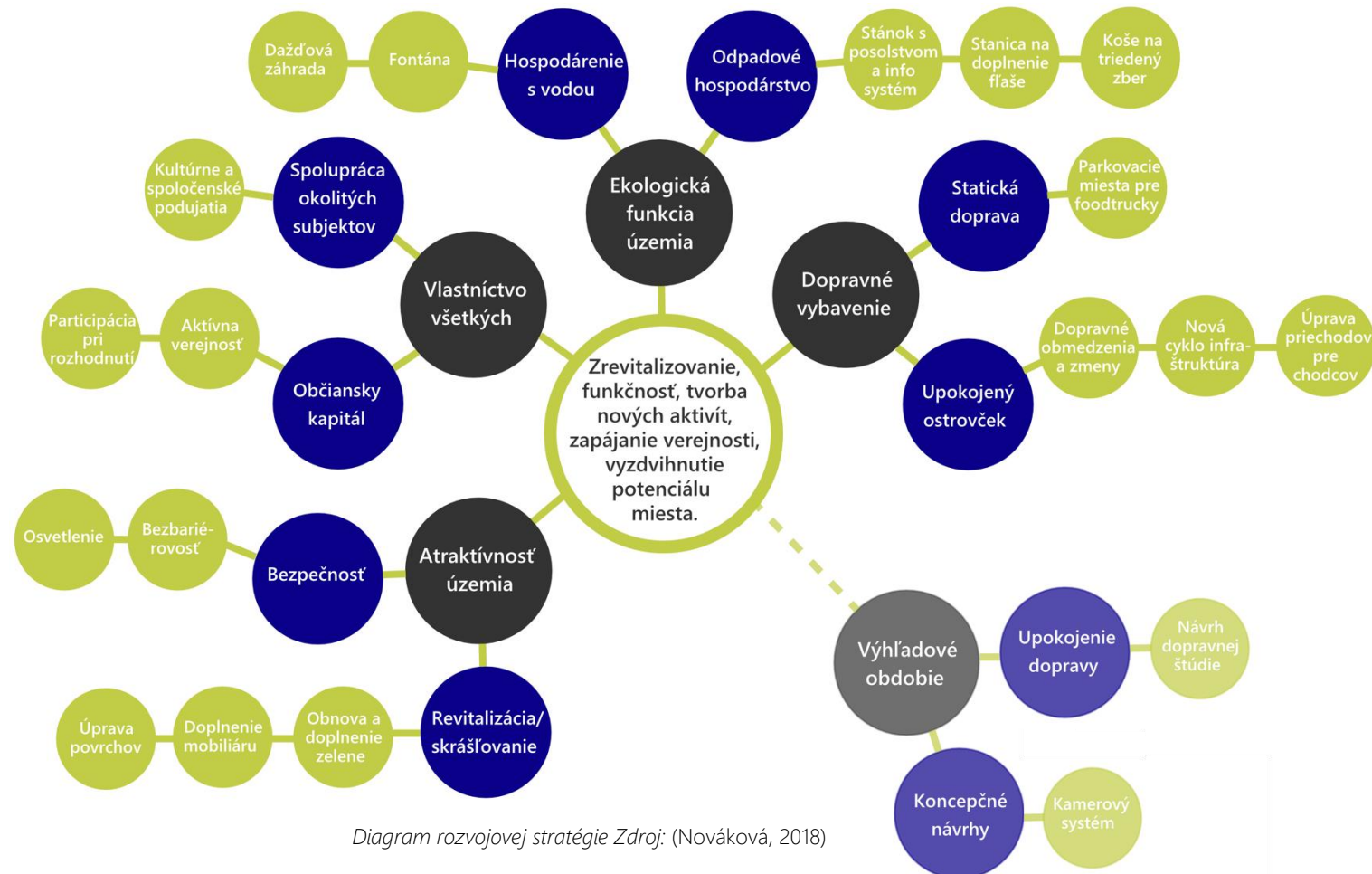

Diagram rozvoje stratégie Zdroj: (Nováková, 2018)

OPIS RIEŠENIA

V tejto kapitole sú bližšie popísané hlavné priority a ciele nášho projektu, ktoré boli predstavené v diagrame a spôsob ich riešenia a realizácie. V predkladanom projekte sme vytýčili **4 kľúčové priority** na obdobie 2019 - 2022, ktorých realizácia zatriaktívni zanedbaný verejný priestor, priláka na územie väčší počet ľudí a dodá Kollárovmu námestiu druhý dych. Návrh pozostáva taktiež z **opatrení na výhľadovú dobu** (obdobie 2022-2030), ktorých hlavným cieľom bude upokojenie dopravy na území pomocou vypracovania dopravnej štúdie a ďalšie zveľadenie a revitalizácia priestranstva.

Atraktivnosť územia

Revitalizácia / Skrášľovanie

Lavičky nachádzajúce sa na území, lemujúce chodník, budú nahradené modernejším typom, s dôrazom na dobrý pomer ceny a kvality nových kusov. Sedenie v kruhovom centre námestia sa revitalizuje drevom ladiacim s **novým mobiliárom** a kameňom ladiacim k materiálu už použitým v území. Všetky prvky, ktoré sú v dobrom stave sa ponechajú a prejdú iba komplexnou údržbou spočívajúcou z dôkladného vyčistenia, opravenia a ošetrovania povrchov. Odpadkové koše, ktorých je aktuálne v celom priestore iba zopár, budú

vymenené za model s farebne oddelenými nádobami na separáciu odpadu a budú doplnené na dostatočný počet z hľadiska výmery územia. Tieto zmeny budú patriť medzi primárne riešenia, keďže vyžadujú minimálnu časovú a finančnú investíciu. Po ukončení revitalizácie bude priestor naďalej udržiavaný a zveľadovaný poverenými pracovníkmi mestskej samosprávy.

Bezpečnosť

Existujúce lampy budú vymenené za efektívnejšie **LED lampy so svetivosťou iba do zeme**, čím prispievajú k zníženiu svetelného smogu v lokalite, a zároveň dostatočne osvetlia tento verejný priestor počas večerných hodín. **Výmena povrchov chodníkov za priepustný typ dlažby** v rovnakej výške tiež dopomôže k bezpečnosti územia a zníženiu rizika výskytu úrazov. Tieto zmeny budú tiež patriť medzi primárne riešenia.

Vlastníctvo všetkých

Občiansky kapitál

Na to, aby priestor námestia zostal **príťažlivý** dlhodobo po fyzickej revitalizácii, je potrebné vytvoriť také **aktivity**, ktoré budú na námestie priťahovať ľudí na dlhšiu dobu ako len na

prechod územím námestia za iným cieľom. Príklady takýchto aktivít sú **výstavy študentských prác**, prítomnosť **pojzdnej kaviarne** alebo **rýchleho občerstvenia**, prípadne vytvorenie akcie typu **„adoptuj si kvetináč“**, a podobné projekty. Dôležitá je tiež spolupráca mesta s občanmi, vypočutie názorov a komentárov.

Okrem cieľa zapojenia a pritiažnutia verejnosti do priestoru jeho revitalizáciou by sme radi naďalej spolupracovali na riešeníach počas celej premeny námestia, a umožnili tak aktívne propagovanie navrhovaných zmien a nastávajúcich aktivít, čím by bola o udalostiach lepšie oboznámená široká verejnosť. Prvá fáza tohto procesu už začala zverejnením dotazníku ohľadom nášho návrhu na rôznych internetových platformách.

Spolupráca okolitých subjektov

V našom návrhu sa zameriavame na súdržnejšie prepojenie jednotlivých okolitých inštitúcií s priestorom Kollárovmu námestia. Navrhnuté výstavy študentských prác môžu organizovať jednotlivé fakulty STU po vzájomnej dohode napríklad tak, že každá fakulta bude za výstavný priestor zodpovedná určité obdobie. Prípadne by sa výstav mohlo ujať aj Slovenské centrum

dizajnu, či už v spolupráci s VŠVU alebo samostatne. Akcie typu "adoptuj si kvetináč" by mohli byť organizované v spolupráci s OZ Obchodná ulica a okolie pre študentov a rezidentov v okolí, keďže obytné priestranstvá v lokalite nemajú žiadnu priamo prilahlú zeleň. Pojazdne kaviarne, ktoré sa aj v súčasnosti občas na Kollárovom námestí vyskytujú sú taktiež lákadlom pre ľudí. Pristavené **foodtrucky** budú lacnou, ale zato chutnou alternatívou obedu nie len pre zamestnancov budovy Park One, s možnosťou využitia si stravovania vo vonkajšom prostredí. To, ako veľmi sa budú spomínaní stakeholderi a užívatelia **zapájať do aktivít**, záleží ako na nich, tak na iniciatíve mesta, preto bude neskôr dôležité osloviť a kontaktovať čo najviac z nich a mať pomerne jasnú víziu takýchto projektov.

Nové aktivity na námestí budú samozrejme patriť medzi primárne riešenia, keďže nepotrebujú takmer žiadnu finančnú investíciu, ale efekt môže byť veľmi veľký.

Ekologická funkcia územia

Odpadové hospodárstvo

V rámci šírenia myšlienok **bezodpadovosti** a zodpovednému prístupu k odpadu sme sa rozhodli pretaviť tieto princípy aj do

navrhovaného verejného priestoru. Na prilákanie ľudí a rozprúdenie aktivity v lokalite bude **osadený stánok**, ktorí si budú môcť lokálni podnikatelia prenajať na predaj alebo **propagáciu svojich produktov**. Prednosť však budú mať tí, ktorí svojimi produktami a / alebo službami podporujú spomínané myšlienky bezodpadovosti alebo tzv. "**zero waste**", či inak budú predchádzať vzniku odpadu. V priestore tiež budú osadené odpadkové koše na **recyklovaný odpad** (plasty, papier) a **pitná fontánka** vhodná na plnenie fliaš, aby boli okoloidúci trochu motivovaní nosiť si so sebou znovu použiteľnú fľašu. Tieto zmeny budú väčšinou patriť medzi primárne riešenia, jedine možno koše na triedený zber budú osádzané až neskôr, keď bude tento systém zberu rozšírený aj na iných miestach v Bratislave..

Hospodárenie s vodou

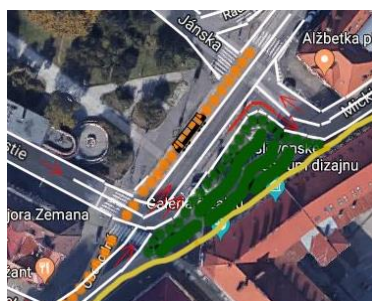
Pre lepšie **hospodárenie** najmä **s dažďovou vodou** v tomto teréne obsiatom vegetáciou sme sa rozhodli vybudovať v hornej časti námestia **fontánku** primárne dotovanú z nádoby uloženej pod terénom s nahromadenou dažďovou vodou privádzanou potrubím zo striech okolitých objektov (Park One, STU, Živnostenský dom). Tento **vodný prvok** jednak napomôže opätovne využiť dažďovú vodu, a tým odťažiť kanalizáciu

v prilahlom území, ale tiež pozitívne prispieje **ochladeniu ovzdušia** v teplých letných mesiacoch a zvýši celkový **estetický dojem** námestia. Objem vody v podzemnej zdrži bude eliminovaný bezpečnostným prepacom, kde pri prekročení limitného množstva bude voda odvedená do druhého navrhnutého vodného prvku na území - **dažďovej záhrady**, umiestnenej na dolnom okraji námestia. Tá poskytne diverzitu zelene a bude pomocou zachytávať dažďovú vodu stekajúcu po povrchu terénu, čím umožní **výpar vody** späť do ovzdušia priamo na území, či nasiaknutie vody priamo do pôdneho profilu, prípadne hladiny podzemných vôd. Takýto proces zachytávania dažďových vôd priamo na území, kde dopadnú, je prospešný pre prilahlé prostredie a napomáha **eliminovať vplyvy globálnej zmeny klímy**. Hospodárenie s vodou bude samozrejme patriť medzi projekty realizované až v neskorších fázach projektu, keďže je rozhodujúcim faktorom rozhodnutie o stavbe garáží pod námestím.

Dopravné vybavenie

Upokojený ostrovček

Súčasťou aktuálneho stavu dopravného riešenia je odstavňový ostrovček, okolo ktorého vedú zo všetkých troch strán cestné komunikácie (z Kollárovhovho námestia na Mickiewiczovu ulicu, z Obchodnej ulice na Radlinského ulicu, z Mickiewiczovej na Kollárovo námestie).

Konceptné priblíženie upokojeného ostrovčeku pred
Hurbanovými kasárňami
(súčasný stav - hore, navrhovaný - dole)
Zdroj: (Chalupová, 2018)

Na spomínanom ostrovčeku sú v súčasnosti parkovacie miesta vyhradené pre súkromné subjekty. Predmetom návrhu je **zrušenie súkromných parkovacích miest** (aj s prihliadnutím na výhľadové obdobie, v ktorom sa počíta s potenciálnou výstavbou podzemnej garáže pod Kollárovým námestím, a teda vytvorením množstva parkovacích miest). Ďalším krokom bude **upokojenie priestranstva pred Hurbanovými kasárňami**, kde v súčasnosti sídli Slovenské centrum dizajnu a vedie pred ním chodník o šírke približne 2 metre. Táto pešia komunikácia sa nachádza v bezprostrednom ohrození rušnou jednosmernou cestou, smerujúcou na Mickiewiczovu ulicu. V záujme návrhu je túto **komunikáciu presunúť vyššie**, ku jestvujúcej električkovej trati a jednému jazdnému pruhu a **vytvoriť tak odbočovací pruh** na Mickiewiczovu ulicu vedený popred objektom Alžbetka. Keďže jazdný pruh nezanikne, nevznikne ani obmedzenie v doprave v tomto rušnom dopravnom uzle. Ani z hľadiska náročnosti nedôjde k veľkým zmenám, nakoľko v predmetnom území je ideálna spevnená plocha, ktorej chýbajú už len dopravné vodorovné značenia a mierne upravenie nerovností na teréne vyliatím asfaltu a dopravná značka informujúca o trasovaní dopravy.

Presunom pruhu ponad ostrovček sa pred Hurbanovými kasárňami vytvorí **súvislá, upokojená plocha** o rozlohe približne 970 m², na ktorej vznikne možnosť prezentácie kultúrneho, či spoločenského diania, doplní sa vegetačný pás zachytávajúci vodu z cestnej komunikácie, izolačná zeleň, **priestor na posedenie** a stojany pre bicykle, a vznikne tak **súvislejší priestor** prislúchajúci Kollárovmu námestiu i Obchodnej ulici. Vo výhľadovom období sú v pláne aktivity zamerané na **dopravné obmedzenia** a zmenu v rozložení a bezbariérovosti priechodov, doplnenie svetelnej signalizácie tak, aby nebol ohrozený ani cestný ťah a ani peší, či cyklisti. Tento návrh je na dlhšie výhľadové obdobie, keďže vyžaduje stavebné práce.

Statická doprava

Z hľadiska statickej dopravy by sa veľa zmien podľa nášho návrhu nedialo. Jedným z opatrení je však prítomnosť **rýchleho občerstvenia**, preto sme sa rozhodli dve z troch taxi vyhradených parkovacích miest na východnej strane budovy Park One rezervovať výhradne pre autá s občerstvením, tzv. **"foodtrucky"**, v obedňajších hodinách od 12:00 do 14:30 hod. Budú preferované občerstvenia podporujúce našu bezodpadovú víziu. Táto zmena je realizovateľná takmer ihneď.

Výhledové období

Koncepčné návrhy

Vzhľadom na neistú budúcnosť priestoru hlavne centrálnej časti pod Kollárovým námestím je pravdepodobné, že priestor bude potrebovať aj **komplexnejší návrh revitalizácie** ako našu stratégiu rýchlych, relatívne lacných a efektívnych riešení. Preto sme sa rozhodli vypracovať aj koncepčné návrhy pre prípad, že bude zahájená kompletná revitalizácia priestoru, s prípadným vybudovaním **podzemného parkoviska**. Tu navrhujeme, aby mesto vyžadovalo od developera projektu podzemných garáží za povolenie stavby vybudovanie aspoň časti **nového verejného priestoru**, napríklad načrtnutý priestor pred Hurbanovými kasárňami spájajúci námestie prostredníctvom priechodu so svetelnou signalizáciou a tiež stanovenie podmienky pre finančnú participáciu pri vypracovaní dopravnej štúdie pre územie Kollárovho námestia. Nižšie sú uvedené príklady týchto koncepčných návrhov, pre lepšiu predstavu.

Upokojenie dopravy

Okrem komplexnejšej revitalizácie priestoru veríme, že by si okolie zaslúžilo aj vypracovanie

spomínanej **podrobnej dopravnej štúdie**, na základe ktorej bude môcť byť prehodnotený celý dopravný dianie na všetkých stranách námestia a prípadné **preorganizovanie jazdných pruhov**. Tento názor je podporený aj odpoveďami z dotazníkového prieskumu, ktorého predbežné výsledky sú uvedené v prílohe. Nakoľko však počas tohto projektu nemáme kapacitu ani finančné zdroje na vykonanie takéhoto prieskumu, zaraďujeme ho do **dlhodobého výhledového plánu**. Z dotazníkového prieskumu taktiež plynie **záujem o zvýšenie bezpečnosti v území vo večerných hodinách** a preto navrhujeme **kamerový systém**, ktorý bude mať psychologický vplyv na správanie návštevníkov, ako aj monitorovaciu funkciu.

Výhledové období reflektuje navrhované krátkodobé opatrenia, a to napríklad formou bezpečnosti, kde medzi krátkodobé ciele patrí bezbariérovosť a úprava nebezpečných chodníčkov na námestí v súvislosti s návrhom dosadenia kamerového systému v budúcnosti do kritických uzlov námestia, ktoré by mali zabezpečiť bezpečnosť vo večerných hodinách, ako aj znížiť škody na majetku mesta, ako ničenie mobiliáru a iného.

Koncepčné návrhy Kollárovho námestia
Zdroj: (Chalupová, 2018) (Pavelková, 2018)

PARTICIPÁCIA

Zapojenie cieľovej skupiny v predmete riešenia aktivity „Nové cyklo-piktogramy a stojany“ bude do procesu zapojené **občianske združenie Cyklokoalícia**, ktoré sa už takmer 20 rokov snaží o podporu a rozvoj mestskej cyklistiky v Bratislave. Zaoberá sa monitoringom a pripomienkovaním stavu verejných priestorov, aby sa dosiahla ich bezbariérovosť a aby vyhovovali aj pre peších, zároveň upozorňuje na miesta, kde sú postavené nevhodné druhy cyklostojanov a dochádza kvôli nim pravidelne ku krádežiam. Toto združenie nám poskytne odborný pohľad na vec, nakoľko už má za sebou niekoľko úspešných projektov a rokovaní s inštitúciami, pred ktorými majú vzniknúť nové cyklistické prvky. V našom **prípade sa jedná o vybudovanie cyklochodníka pred budovou Hurbanových kasární a budovou STU.** (Andrejčáková, 2012)

Potrebná je aj účasť **odborníkov** vo veci návrhu LED bodového **osvetlenia**, zadržania a znovu použitia **dažďovej vody do navrhutej fontánky**, ako aj pri výbere najvhodnejšej priepustnej dlažby a kamenného povrchu pri **revitalizácii chodníkov** na námestí, či výbere vhodnej vegetácie k existujúcej parkovej zeleni. Participácia externých spoločností bude potrebná pre vypracovanie odborného posudku na návrh

upokojeného ostrovčeka pred Hurbanovými kasárňami a presunom jazdného pruhu. Keďže spomínané územie, kde navrhujeme rozšíriť pešiu plochu pred Hurbanovými kasárňami a vytvoríť tak zónu oddychu, doplniť zeleň a iné urbanistické prvky, je v tesnej blízkosti s Obchodnou ulicou, do participácie zapojíme aj **občianske združenie Obchodná ulica a okolie**, ktoré sa už od roku 2015 snaží, aby priestor spomínanej ulice a teda aj náš navrhovaný ostrovček, ktorý je takmer jej súčasťou, bol miestom pre ľudí a ich rozmanité záujmy, pre úspešnú podnikateľskú činnosť a pre príjemný život v meste. (Obchodná ulica a okolie o.z., 2015) Znalcami, ktorí sa zapoja do rozhodovania a posudzovania, môžu byť aj **študenti** z okolitých fakúlt, ktorí ukončili prvý stupeň vysokej školy v obore krajinárstvo, priestorové plánovanie, architektúra, stavitelstvo či dizajn. Vytvorili sme aktivitu „**Kultúrne a spoločenské podujatia**“, kde študenti dostanú priestor prezentovať svoje diela na sezónnych výstavách, ktoré budú umiestnené na námestí, aj na novovzniknutej ploche pred Slovenským centrom dizajnu, v ktorom sa v súčasnosti nachádzajú aj diela z rekonštruovanej SNG.

Pridanou hodnotou územia bude, že táto skupina bude zapájaná aj pri samotnej realizácii návrhu, kedy uprednostníme umiestniť do územia

mobiliár a iné urbanistické prvky, ktoré vytvorili práve študenti.

Do riešeného projektu bude neustále zapájaná **verejnosť** (návštevníci, prechádzajúci a i.) v rôznych formách. Samozrejme najskôr pri **pripomienkovaní a rozhodovaní**, no napríklad aj pri prioritě, ktorú navrhujeme pod názvom „**Ekologická funkcia územia**“, do ktorej bude verejnosť zainteresovaná vďaka aktivitám - koše na **triedený zber a pitná fontánka na doplnenie fľaše** už len tým, že tieto, na prvý pohľad odmysliteľné, no významné prvky, bude využívať. Podporou triedeného zberu v území budeme prispievať k znižovaniu odpadov, ktoré putujú na skládku a podporíme recykláciu a fontánkou na fľašu ľudí motivujeme nosiť si vlastnú fľašu na niekoľko použití a zanevrieť tak na kupovanie jednorazových plastových fliaš. Zároveň im poskytneme komfort na námestí čistou vodou z vodovodu, ktorú uvítajú mamičky s deťmi, študenti počas prestávky, aj dôchodcovia, či akákoľvek skupina verejnosti.

Ďalšími osobami zapojenými do projektu, čím podporíme aj lokálnu výrobu a predaj v krajine, budú drobní **miestni podnikatelia**, ktorým umožníme prostredníctvom aktivity „**Stánok s posolstvom + rezervačný systém**“ predaj svojich výrobkov po zaregistrovaní sa na určitý deň v rezervačnom systéme. Uprednostnení však budú tiež takí podnikatelia,

ktorých podnikateľská alebo osvietenecká činnosť má nízky dopad na produkciu odpadov. Stánky budú trvalo umiestnené na území a budú k dispozícii aj na umelecké výstavy, či podujatia organizované študentami okolitých fakúlt.

Nové Kollárko tak bude predstavovať **zelený ostrov v mori ciest, s veľkým významom a možnosťami pre všetkých.**

ČASOVÝ HARMONOGRAM

V tabuľke Časový harmonogram realizácie (v prílohách) je rozvrhnutý časový harmonogram na realizáciu opatrení vyššie opísaného projektu v jeho jednotlivých charakteristických častiach.

Prvé tri roky realizácie t.j. časové obdobie 2019 až 2021, sú rozdelené na kvadranty pre lepšiu orientáciu v čase, zatiaľ čo výhľadové obdobie projektu je delené iba na roky, keďže na takú vzdialenú dobu je náročné a nerealistické predpovedať jednotlivé udalosti presne na mesiace.

V roku **2018 začínajú participačné kroky** v prvej fáze projektu Revitalizácia Kollárovoho námestia s dotazníkovým prieskumom, následne s medializovaním projektu. Verejnosť bude vítaná a aktívne zapojená počas každej fázy projektu. V poslednom kvadrante roka **2019 začínajú práce na Kollárovom námestí** terénnymi úpravami, osadením fontány, revitalizáciou chodníkov, zelene a mobiliáru, ktoré pokračujú aj v roku

2020 vybudovaním dažďových záhrad, osadením stánkov a pitnej fontány. V druhom kvadrante roka 2020 je predpokladaná realizácia prác na dopravnej komunikácii pri Hurbanových kasárňach. **Dokončenie aktivít** v rámci opatrenia Upokojený ostrovček navrhujeme **do polovice roku 2021 s výhľadom do roku 2030.**

Na výhľadové obdobie t.j. 2022 až 2030 sú navrhnuté koncepčné návrhy a opatrenia ako zabezpečenie kamerového systému alebo vypracovanie dopravnej štúdie Kollárovoho námestia.

FINANČNÝ PLÁN

V tejto časti je uvedený **spôsob financovania špecifických cieľov a navrhnutých aktivít** zadaných v rámci zadania.

Hlavné ciele projektu, ktoré patria pod priority 1 až 4 sú vyhradené z vlastných zdrojov Magistrátu hlavného mesta Bratislavy v pomere 30 % a 70 % z externých zdrojov ako investorov a okolitých subjektov, či z vyzbieraných financií, grantov, nadácií ako napr. Nadácia Green Foundation, Programu LIFE alebo Nadácia Ekopolis.

Priority 1 – 4 predstavujú **celkové náklady 119 350 €**, z ktorých **mesto financuje 21 840 €** v programovom období 2019-2021.

Prvá priorita, **Atraktivnosť územia**, obsahuje najrozsiahlejšiu časť renovačných prác, kde

navrhnutými krokmi sú revitalizácia zelene a spevnených plôch, oprava a doplnenie mobiliáru, osadenie predajných stánkov či renovácia osvetlenia za celkovú sumu **16 550 €** počas projektového obdobia 2019 - 2021. Revitalizácia je navrhnutá na financovanie v pomere **70 %** z externých zdrojov a **30 %** z vlastných zdrojov samosprávy. Externé zdroje v tomto prípade predstavujú **Program LIFE** predovšetkým na revitalizáciu zelene a **Green Foundation** na úpravu povrchov - výmenu a doplnenie rozbitej a chýbajúcej dlažby za novú, na výmere cca 50 m². Na doplnenie a rekonštrukciu **mobiliáru** sa využijú i financie z vyzbieraných príspevkov od okolitých **subjektov a stakeholderov.**

V druhej prioritě **Vlastníctvo všetkých** ako možno vidieť v tabuľke Rozdelenie financií (v prílohách) je uvedená symbolická suma **200 €**, ktorú **hradí mesto** na zabezpečenie propagačných či iných materiálov potrebných na informovanie a prilákanie verejnosti. Po zaopatrení estetického výzoru priestoru totiž nemôžeme zabudnúť na prilákanie a zapojenie verejnosti do rôznych kultúrnych či spoločenských podujatí, kam zaraďujeme výstavu študentských prác fakulty STU či VŠVU, premietanie filmov, akcie typu „adoptuj si kvetináč“ a prinavrátiať tak Kollárovmu námestiu jeho potenciál, premeniť ho opäť na

verejný priestor vytvorený pre ľudí.

Tretou prioritou je **Ekologická funkcia územia**, ktorá predstavuje opatrenia na motiváciu verejnosti na triedenie odpadu či obmedzenie tvorby odpadu. Tieto priority predstavujú sumu **2 250 €** za obdobie 2020 až 2021. Z celkovej sumy bude minimálne 1 000 € financovaných z externých zdrojov napr. **Nadácie Ekopolis**. Zlepšenie ekologickej funkcie zahŕňa aj opatrenie - **udržateľné hospodárenie s vodou**, čo predstavuje vybudovanie fontány primárne dotovanej dažďovou vodou zo zbernej nádrže, či výsadbu dažďovej záhrady, vybudovanie zavlažovania za navrhovaných **19 000 €**. Z tejto sumy pokryjú väčšiu časť t.j. 13 000 € externé zdroje z nadácií ako **Green Foundation**, zvyšok financovania bude nutné **pokryť z vlastných zdrojov**.

Na **upokojený ostrovček** pri Hurbanových kasárňach v prioritě 4 Dopravné vybavenie je potrebných **80 000 €**. Z tejto sumy 8 000 € pôjde z **vlastných zdrojov mesta**, na doplnenie zelene a mobiliáru v predpriestore kasární, zvyšok bude financovaný z externých zdrojov zainteresovaných subjektov, či z **Nadácie Ekopolis, Bratislavskej vodárenskej spoločnosti**, ale aj **Greenfoundation** na zabezpečenie udržateľného verejného priestoru (formou košov na triedený zber a pitnej fontány výhradne na

fľašu, čím sa predíde nákupu jednorazových fliaš a podporí sa myšlienka nosenia vlastnej) a zvýšnú časť potrebných financií pokryje **Ministerstvo dopravy a výstavby SR**, nakoľko vznikne potreba nového dopravného značenia (vodorovného aj zvislého) pri navrhovanej organizácii cestnej premávky. Na zabezpečenie parkovacieho miesta pre **mobilné stánky** s rýchlym občerstvením vo vyhradenom čase a priestore je požadované vyčleniť približne **100 € z vlastných zdrojov mesta** na nové dopravné značenie.

Priorita 5 predstavuje celkové náklady približne **100 000 €** na **výhľadové obdobie** 2022 – 2030. Počas tejto doby bude realizované dosadenie kamerového systému na pár kritických miest. Rozsiahla revitalizácia zelene, doplnenie navrhnutého mobiliáru a kamerový systém bude financovaný v pomere **75 % z externých zdrojov** ako konkrétny investor či dotknuté subjekty a zostatok, **25 %, zo súkromných zdrojov** mesta. **Dopravnú štúdiu** vyhotovenú pre dopravné uzly v okolí Kollárovo námestia zaobstará a zafinancuje mesto v hodnote asi **10 000 €**.

Nemôžeme zabudnúť ani na financovanie údržby priestoru námestia. Údržba bude zabezpečená primárne z finančných prostriedkov mesta, z OZ Obchodná ulica a okolie, či z príspevkov zainteresovaných subjektov.

Celkové náklady na navrhnuté opatrenia a aktivity aj s výhľadovým obdobím v rokoch 2019

- 2030 predstavujú **219 350 €**, pričom celkové náklady z rozpočtu mesta Bratislava sa pohybujú vo výške 41 840 €.

Jemné osvietenie nad oddychovým priestorom pod stromami – na ploche medzi vysadenými stromami vznikne priestor na oddych, nad ktorým budú zavesené jemné svetielka vytvárajúce príjemnú atmosféru počas letných večerov na Kollárku

Pitná fontánka na fľašu – špecifickým prvkom v širokom okolí bude stanica na čapovanie vody do fľaše, čo bude motivovať ľudí nosiť si vlastnú fľašu namiesto kupovania plastových a takisto zvýši komfort pre návštevníkov Kollárka najmä v horúcich dňoch

Plochy pre vernisáž – v okolí hlavného chodníku navrhujeme sporadické výstavy študentských a iných prác

Verejné stojany na bicykle – navrhujeme dosadiť stojany na bicykle v priestoroch parkletu pred FCHPT a Slovenským centrom dizajnu.

Triedený zber v "uzloch" námestia – v zmysle navrhovanej priority Odpadové hospodárstvo chceme podporiť udržateľnosť mesta, environmentálnu ekonomiku a obyvateľov v triedení odpadu a poskytnúť im na to možnosť

Lacná kamenná dlažba – pre druhotné pešie ťahy na námestí navrhujeme rovnú kamennú dlažbu, ktorá bude zároveň priepustná, no pohodlná aj pre kočíky, alebo dámy v opätkoch

Zelený električkový pás – medzi jazdnými pruhmi električiek sme navrhli trávnatú plochu, ktorá opticky prepojí námestie s novou pešou plochou pred kasárňami a zároveň doplní nízky index vegetácie

Posedenie pri stoloch – v priestore na okraji námestia sme navrhli kruhové priestranstvo s posedením dookola a stolmi k verejnému úžitku

Kvetináče s vegetáciou – pre obohatenie okolia námestia navrhujeme pri spojnici Mickiewiczova ulica-Radlinského ulica-Kollárovo námestie, živé kvety a zeleň v uličných kvetináčoch

Dažďové záhrady pre zachytenie vody a zvlhčenie ovzdušia – územie sa nachádza v spádovom teréne, s tendenciou stekania vody po nepriepustnom povrchu a teda cestách, ktorá nestíha odtekať priamo do kanalizácii, preto navrhujeme dažďové záhrady na území námestia aj v novovzniknutom priestore pred Hurbanovými kasárňami, kde je najväčšia tendencia zdržania vody

Trvalé stánky – do námestia navrhujeme umiestniť na trvalo obyčajné a nízko rozmerné železné konštrukcia (stĺpy, so strechou), pre prezentáciu výstav a lokálnych podnikateľov s uprednostnením takých, čo budú mať nízky dopad na odpadové hospodárstvo

Lavičky – navrhujeme doplniť priestor na sedenie a obnoviť existujúce lavičky pri zastávke aj popri centrálnom ťahu na námestí a v novo vzniknutom pešom priestore pred kasárňami

Vyhradené miesto pre foodtruck –v okolí námestia je niekoľko rôznych inštitúcií a preto chceme poskytnúť priestor, kde si budú môcť zamestnanci, ale aj študenti počas prestávky odbehnúť do prírodného prostredia a popritom si kúpiť niečo pod zub vo foodtrucku

Stanica Slovnaftbajku – navrhujeme zachovať stanicu na bikesharingu z hľadiska podpory cyklistiky v hlavnom meste a kvôli výsledkom dotazníkového prieskumu

Osvetlenie na každý chodník – v území budú úsporné LED lampy, ktoré efektívne osvetlia úroveň pod nimi a nebudú vytvárať nadbytočný svetelný smog

Doplnenie zelene – z dôvodu nedostatočnej zelene v priestore, v akom sa námestie nachádza navrhujeme ošetrovanie existujúcej vegetácie a doplnenie vzrastenej vegetácie

Oplotenie popri námestí – z dôvodu tendencie ľudí si skracovať cestu aj na vzdor vlastného nebezpečia, ako aj ochrany vysadenej vegetácie navrhujeme oplotiť územie v niektorých úsekoch, najmä mimo priechodov pre chodcov

Rezy navrhovanými riešeniami

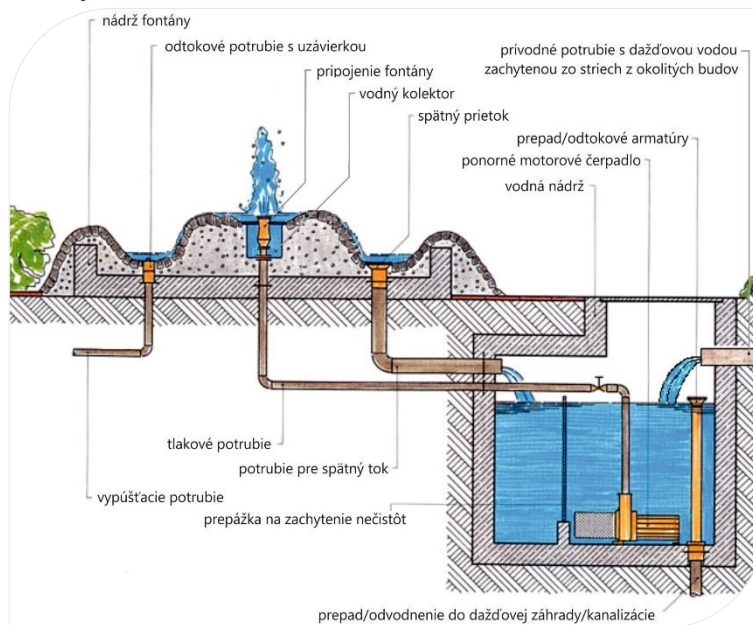
Umiestnenie jazdných pruhov

Rez navrhovaným územím Zdroj: vlastné spracovanie prostredníctvom Streetmix (Chalupová, 2018)

V prvom reze je jednosmerný jazdný pruh z pred kasárni presunutý na úroveň vedľa existujúcej cestnej komunikácie, pozdĺž električkových koľají, vďaka čomu vznikne rozšírená zóna pre peších pred. Centrom dizajnu, ktorá bude kontinuálne prepájať ulice Obchodná a Mickiewiczova. Na nej je navrhnutá oddychová zóna s prvkami zelene, lavičkami, cyklostojanom a pásom zelene na zachytenie a vsiaknutie dažďovej vody z komunikácie.

Uloženie fontány so zdržou

Rez navrhovaným uložením fontány so zdržou vody. Zdroj: (Pond&Lake Inc., 2008), upravené

V druhom reze je návrh fontány, dotovanej dažďovou vodou zachytenou zo striech okolitých objektov, konkrétne budovy Park One, divadla Nová scéna a časti strechy Strojárskej a Chemickej fakulty STU. Voda bude potrubím vedená do podzemnej nádrže, umiestnenej popri fontáne, odkiaľ bude ponorným čerpadlom a tlakovým potrubím vedená na povrch. Nakoľko je dažďová voda zo striech pomerne čistá, vyžaduje sa iba jednoduché prečistenie na účely použitia pre fontánu. Ako bezpečnostný prepád bude slúžiť potrubie zaústené do navrhnutých dažďových záhrad umiestnených vo viacerých častiach námestia, kde bude mať voda šancu opätovne vsiaknuť do pôdneho profilu či podzemnej vody.

Vizualizácie

Interaktívny vodný prvok na námestí. Zdroj: (Agócsová, 2018)

V okolí námestia je niekoľko rôznych inštitúcií, a preto chceme poskytnúť priestor všetkým zamestnancom, študentom, či návštevníkom a prechádzajúcim, kde si budú môcť oddýchnuť v estetickom, interaktívnom a prírodnom prostredí plnom kultúry s prihliadnutím na ekologické myšlienky v území.

V severnej časti námestia sme navrhli vybudovanie vodného prvku – interaktívnej fontány, osadenej v kruhovom priestore, ktorá bude dotovaná mimo mestskej vody i dažďovou vodou zachytenou na území v obdobiach dažďov, ale i zo striech okolitých budov. Nadbytočná voda bude potrubím zaústená aj do navrhovaných dažďových záhrad, kde bude mať priestor pre vsiaknutie do pôdy.

Revitalizované námestie a priepustná dlažba. Zdroj: (Bonková, 2018)

Za súčasť Kollárovo námestia považujeme tiež priestor pred budovou STU, nachádzajúci sa po pravej strane územia. V prípade revitalizácie navrhujeme najmä obnovu zelene a trvalého trávneho porastu, ale tiež umiestnenie mobiliáru pre možnosť oddychu či vzdelávacích a iných aktivít nielen študentov. Výmena zastaralého nepriepustného betónu za dlažbu s rovnakými vlastnosťami ako na námestí, by napomohla celkovej estetike riešeného územia.

Obnovenie pešej komunikácie pred budovou STU. Zdroj: (Bonková, 2018)

Dosadenie rozkladacích stánkov ku hlavnému pešom ťahu na námestí.

Zdroj: (Pavelková, 2018)

Rozobratelné drevené stánky budú umiestnené pri centrálnej časti námestia popri hlavnom pešom ťahu. Myšlienkou je vytvoriť atraktívny priestor pre oči, žalúdky, ale aj rozum. Organizovať sa tu budú príležitostné trhy či výstavy alebo vzdelávacie udalosti. Stánky budú slúžiť študentom na univerzitné podujatia či výstavy prác, neziskovým organizáciám na realizáciu svojich zámerov, pričom im bude k dispozícii revitalizovaný centrálny chodník i priestor pri fontáne - amfiteáter. Tieto stánky si budú môcť prenajať aj lokálni podnikatelia cez vytvorený webový systém, na predaj a propagáciu lokálnych výrobkov. Uprednostnení budú takí, ktorí svojimi produktami podporujú myšlienku bezodpadovosti a udržateľnosti.

Dažďová záhrada umiestnená na spodnom okraji námestia. Zdroj: (Agócssová, 2018)

Účelom dažďových záhrad bude aj zlepšenie mikroklimatických podmienok v území, nakoľko zabezpečia príjemnejšiu vlhkosť ovzdušia a zmiernia teplotné maximá na námestí v horúcich dňoch ako aj vizuálne skrášenie tohto zeleného ostrova.

Územie sa nachádza v spádovom teréne s tendenciou stekania vody po nepriepustnom povrchu okolitých cestných komunikácií, ktorá v období intenzívnych zrážok nestíha odtekať do preplnenej kanalizácie, preto navrhujeme vybudovanie dažďovej záhrady na dolnom okraji námestia, kde je najväčšia tendencia zdržiavania práve dažďovej vody stekajúcej po území. Týmto opatrením sa aspoň čiastočne odťažší kanalizačný systém, a zároveň bude voda druhotne využitá vsiaknutím do pôdneho profilu.

Dažďová záhrada v zelenom ostrovčeku. Zdroj: (Pavelková, 2018)

Vytvorenie kohéznej segregácie pešej a cestnej dopravy presunutím jazdného pruhu a zjednotením a rozšírením pešej zóny pred galériou. Zdroj: (Chalupová, 2018)

Návrhom je zmena parkovacieho ostrovčeku s 11 súkromnými parkovacími miestami (s prihliadnutím na výstavbu podzemnej garáže pod Kollárovým námestím, a teda vytvorením množstva parkovacích miest). Tento krok smeruje k upokojeniu priestranstva pred Slovenským centrom dizajnu a vytvorením neohrozovanej pešej zóny a priestranstva s predpokladom pre rozvoj kultúry, či rekreácie a oddychu. V záujme návrhu je existujúci jazdný pruh presunúť (resp. vytvoriť nové dopravné značenie, nakoľko spevnená plocha je pre pruh ideálna) a nie ho zrušiť, aby z hľadiska dopravy nenastalo obmedzenie cestnej kapacity a takisto z dôvodu nenáročných zmien. Pred Hurbanovými kasárňami sa tak vytvorí súvislá, upokojená plocha o rozlohe približne 970 m², na ktorej vznikne možnosť prezentácie kultúrneho, či spoločenského diania, doplní sa vegetačný pás zachytávajúci vodu z cestnej komunikácie, izolačná zeleň, priestor na posedenie a stojany pre bicykle, a vznikne tak súvislejší priestor prislúchajúci Kollárovmu námestiu i Obchodnej ulici.

Výstavnisko prác študentov na novovytvorenom priestranstve. Zdroj: (Chalupová, 2018)

Bratislava nie je mestom, ktoré by umožnilo návštevníkov, a tým nemyslíme len zahraničných turistov, jednoduchú orientáciu v priestore a prehľad o miestnych udalostiach, či zaujímavostiach. Preto považujeme za nevyhnutné práve do tohto centrálného priestoru umiestniť informačnú tabuľu, ktorá poskytne bližší pohľad do diania v hlavnom meste hlavne so zameraním na udalosti študentov a kultúrnych podujatí.

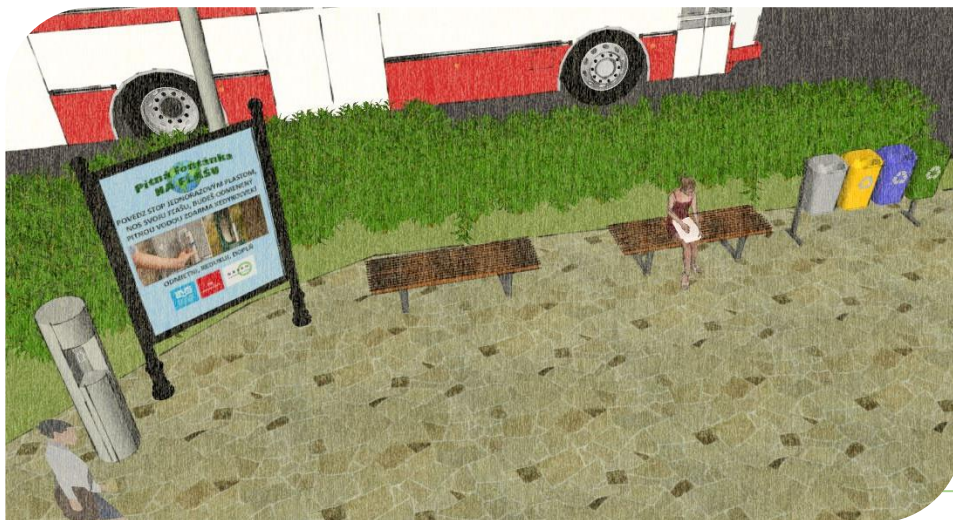
Lokálna mapa a prehľad udalostí na informačnej tabuľi. Zdroj: (Chalupová, 2018)

Cyklostojany a atraktívny peší priestor Zdroj: (Chalupová, 2018)

Pred Slovenským centrom dizajnu vznikne atraktívny priestor pre študentov na výstavu umeleckých prác napríklad z Vysokej školy výtvarných umení či iných umeleckých škôl v rámci Bratislavy. Priestor bude venovaný aj prezentácii prác študentov Fakulty architektúry STU a aktivitám študentov z iných umeleckých a architektonických fakúlt. Z dotazníkového prieskumu vyplýva, že obyvatelia tento priestor považujú za súčasť Kollárka preto rozprúdením spomínaných aktivít budú na územie prilákaní návštevníci.

Ako je verejne známe, Bratislava nemá najvhodnejšie podmienky pre obyvateľov, ktorí využívajú cyklistickú dopravu. A to potvrdzuje aj oblasť Kollárka, kde chýbajú napríklad verejné cyklostojany. Preto je tento priestor ideálny práve pre ich umiestnenie. Vzhľadom na to, že tento priestor je veľký a atraktívny pre peších, vizuálne sa napája na námestie Kollárka, s ktorým sa zároveň ideálne dopĺňajú.

Udržateľný priestor s fontánkou na fľašu, triedeným zberom a miestom na posedenie.
Zdroj: (Chalupová, 2018)

V rámci šírenia myšlienok bezodpadovosti a zodpovedného prístupu k odpadu samotnému, ale aj k zmierneniu dopadov na životné prostredie a klimatické zmeny, sme sa rozhodli pretaviť tieto princípy aj do navrhovaného verejného priestoru. V tomto území budú osadené odpadkové koše na recyklovaný odpad (plasty, papier, sklo) v takom priestore, ktorý je uzlovým bodom a ľuďom nebude za ťažko prejsť pár krokov, aby mohli separovať, alebo vôbec odpad zahodiť do smetného koša. Keďže rušná cesta a koľajisko medzi námestím a novým ostrovčekom pred kasárňami zamedzujú ľahký prístup k akejkoľvek blízkej lavičke, navrhujeme vytvoriť komfortný priestor na zastavenie a sedenie priamo tu, v blízkosti pitnej fontánky a nového výstaviska.

Pitná fontánka na fľašu. Zdroj: (Chalupová, 2018)

Bratislava, ako mesto, v horúcich ani menej horúcich dňoch neposkytuje možnosť svojim obyvateľom občerstviť sa lahodnou čistou vodou a ak aj áno, takéto možnosti sa neuchytia, lebo sú nehygienické a zneužívané rôznymi individuálnymi spoluobčanmi. Navrhujeme do územia osadiť pitnú fontánku iba na fľašu, ktorá vo svete, napríklad v Amerike, už dávno nie je raritou. Ľuďom tak poskytneme mestskú vodu, ak budú mať smäd a zároveň preto, aby boli okoloidúci trochu motivovaní nosiť si so sebou znovu použiteľnú fľašu, keďže naše územie vytvárame udržateľným a chceme tak ísť príkladom pre celé mesto. Klimatická zmena sa ho totiž týka. Zmiernenie klímy v tomto asfaltovom území zabezpečuje aj pás zelene, ktorý zároveň z nášho spádového územia zachytáva stekajúcu vodu.

ZÁVER

Kollárovo námestie už istý čas nespĺňa svoju funkciu verejného priestoru, má množstvo nedostatkov, kvôli ktorým ním ľudia len prechádzajú, no nezdržiavajú sa tu. Námestie doteraz fungovalo ako solídny tranzitný priestor s neudržiavanou centrálnou časťou, ktorý toho pre verejnosť veľa neponúkal. Práve obnova, zatraktívnenie priestoru a opätovné vdýchnutie života námestiu je výsledkom predkladaného projektu. Navrhnuté sú okamžité riešenia revitalizácie námestia, ktoré prinesú nové funkcie ako kultúru, zábavu a množstvo spoločenských udalostí v krásnom zelenom, esteticky-upravenom, bezpečnom prostredí, kde každý nájde to svoje.

Kollárovo námestie podľa našich analýz potrebuje najmä vzhľadové pretvorenie, preto je potrebné s úrnu regenerovať územie, a to formou revitalizácie zelene, výmenou starej popraskanej dlažby za ekologickú vodo-priepustnú dlažbu, nahradením nemoderného, často poškodeného mobiliáru novým či doplnením zberných nádob s farebne oddelenými priehradkami na separáciu odpadu. Na podporu ekologickej sféry je navrhnutá interaktívna fontána dotovaná primárne zachytenou

dažďovou vodou, i dažďová záhrada, ktorá má pozitívny dopad na zmenu klímy a prispieva k predchádzaniu vzniku tepelných ostrovov v meste.

Námestie so svojou revitalizovanou štruktúrou zelene a novými vodnými prvkami bude prispievať k zlepšeniu biodiverzity a ekologickej stability mestského prostredia, a to najmä schopnosťou zadržiavania dažďovej vody priamo na území kde dopadne. V priebehu letných mesiacov v suchom a teplom počasí bude mať priestor okrem tieniacej aj ochladzovacu funkciu, čím prospeje k zníženiu pocitových teplôt v okolí.

Aby námestie priťahovalo návštevníkov na svoje upravené územie, je za potreby priniesť sem nové atraktívne funkcie či aktivity. Jednou z atrakcií priťahujúcich občanov budú trhy, ktoré budú fungovať na základe rezervačného systému cez webovú stránku. Trhy v dnešnej dobe by už mali automaticky splňať pomedzi iné aj ekologickú funkciu a podporovať myslenie „zero waste“, preto budú uprednostňovaní podnikatelia s obmedzenou produkciou odpadu. Tieto udržateľné funkcie budú platiť aj pre mobilné rýchle občerstvenie (foodtruck), pre ktoré sme vymedzili priestor v severo-východnej časti

územia vedľa budovy Park One na existujúcich vyhradených parkovacích miestach.

Závažný problém hluku spôsobeného z frekventovanej dopravy zo všetkých strán námestia sa v rámci našich možností nedá úplne odstrániť. Napriek tomu sme sa snažili o upokojenie dopravy, a to formou zavedenia nižšej rýchlosti v okolí a zrušením dopravného ostrovčeka a jeho náhradou upokojeným priestorom pre peších s prvkami izolačnej zelene pred budovou Hurbanových kasární.

V našej práci sme sa venovali prepojeniu krátkodobých cieľov s inšpiračnými návrhmi pre výhľadové obdobie a tak sme vytvorili ciele, ktoré na seba reflektujú a to napríklad formou bezpečnosti, kde medzi krátkodobé ciele patrí bezbariérovosť a úprava nebezpečných chodníčkov na námestí v súvislosti s návrhom doplnenia kamerového systému v budúcnosti do kritických uzlov námestia, ktoré by mali zabezpečiť bezpečnosť vo večerných hodinách, ako aj znížiť škody na majetku mesta, ako ničenie mobiliáru a iného.

V návrhu riešenia Kollárovo námestia je dôležité myslieť na jeho dlhodobé fungovanie, preto po estetických a interaktívnych úpravách je nevyhnutné, aby novo-navrhnuté aktivity zaujali návštevníkov i okoloidúcich. Preto treba aj do budúcnosti počítať s aktívnou spoluprácou s verejnosťou a jednotlivými subjektami i stakeholdermi z okolia, ktorí majú k námestiu vzťah.

Navrhnuté riešenia sú jednoduché, relatívne rýchlo uskutočniteľné a majú potenciál priniesť na Kollárovo námestie opäť život, ale tiež pripraviť aktívny priestor pre dlhodobé využitie.

BIBLIOGRAFIA

7. EAP. (20.. november 2013). *www.eur-lex.europa.eu*. Dostupné na Internete: EUR-Lex - 7. environmentálny akčný program EÚ: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32013D1386>
- Agócsová, Á. (12. február 2018). Bratislava: vlastné spracovanie.
- Andrejčáková, E. (9. august 2012). *SME.sk*. Dostupné na Internete: Chceme veloriáciu!: <https://domov.sme.sk/c/6486272/chceme-veloruciu.html>
- Architektonické štúdio Atrium, s.r.o. (2018). *Verejné priestory*. Cit. 22. Január 2019. Dostupné na Internete: <https://www.verejnepriestory.sk/verejny-priestor>
- Arnika. (2014). *Význam stromů pro města*. Cit. 12. február 2019. Dostupné na Internete: <https://arnika.org/stromy-a-zelen>
- Beňuška Topinka Architekti. (Október 2003). *KOLLÁROVO NÁMESTIE, BRATISLAVA*. Cit. 22. Január 2019. Dostupné na Internete: <http://www.benuskatopinka.sk/projekty/architektura/ba-kollarovo-namestie.php>
- Bonková, R. (12. február 2018). Bratislava: vlastné spracovanie.
- BÚDKA 22. (2017). *ROZHOVOR S IGOROM MARKOM*. Cit. 22. Január 2019. Dostupné na Internete: <http://budka22.eu/aktuality/rozhovor-s-igorom-markom-na-temu-kollarovho-namestia/>
- Council of the European Union. (2004). *Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions*. Cit. 21. Január 2019. Dostupné na Internete: Towards a thematic strategy on the urban environment: [http://aei.pitt.edu/38666/1/COM_\(2004\)_60.pdf](http://aei.pitt.edu/38666/1/COM_(2004)_60.pdf)
- Euroakustik. (2018). *www.laermkarten.de*. Dostupné na Internete: EUROAKUSTIK (Hluková mapa - Bratislava): <http://www.laermkarten.de/bratislava/>
- European Commission. (1999). *ESDP European Spatial Development Perspective*. Cit. 21. Január 2019. Dostupné na Internete: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/pdf/sum_en.pdf
- Towards Balanced and Sustainable Development of the Territory of the European Union: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/pdf/sum_en.pdf
- Európsky dohovor o krajine*. (20. október 2000). Dostupné na Internete: MŽP: <http://www.minzp.sk/files/eu/medzinarodne-dohovory/eu-dohovor-o-krajine/4edoksloverzia.pdf>
- Google Maps. (2019). *Kollárovo námestie*. Cit. 10. Január 2019. Dostupné na Internete: <https://www.google.com/maps/place/Koll%C3%A1rovo+n%C3%A1mestie,+Bratislava/@48.1495257,17.1099404,17z/data=!3m1!4b1!4m5!3m4!1s0x476c894540d76c03:0x550b396bad31cc3!8m2!3d48.1495346!4d17.1125992>
- Hoerr Schaudt Landscape Architects. (2019). *UPTOWN NORMAL*. Cit. 21. Január 2019. Dostupné na Internete: <https://www.hoerrschaudt.com/project/uptown-normal/?parent=90>
- Chalupová, K. (12. február 2018). Bratislava: vlastné spracovanie.

- Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy. (2017). *Akčný plán adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy na roky 2017-2020*. Cit. 15. Január 2019. Dostupné na Internet: <https://zastupitelstvo.bratislava.sk/data/att/14595.pdf>
- mapy.cz. (2019). *Kollárovo námestie*. Cit. 10. Január 2019. Dostupné na Internet: <https://sk.mapy.cz/kollarovo%20namestie>
- Nováková, N. (12. február 2018). Bratislava: vlastné spracovanie.
- Obchodná ulica a okolie o.z. (2015). *Obchodná ulica a okolie*. Dostupné na Internet: www.obchodnaulicaaokolie.sk: <http://www.obchodnaulicaaokolie.sk/onas/>
- Ondrejčíčka, V. a kol. (28. Marec 2017). *Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava – Staré Mesto pre obdobie rokov 2017 – 2023 s výhľadom do roku 2040*. Cit. 15. Január 2019. Dostupné na Internet: <https://www.staremesto.sk/data/MediaLibrary/37/37013/PHSRBASTM2017%E2%80%932023.pdf>
- P - T, spol. s r. o. (2003). *Kollárovo námestie, Bratislava*. Cit. 20. Január 2019. Dostupné na Internet: projekt-team.sk: <http://www.projekt-team.sk/--6-20-kollarovo-namestie-bratislava>
- Pacherová, S. (27. apríl 2016). *Plúca Bratislavy strácajú dych*. Cit. 10. február 2019. Dostupné na Internet: pravda.sk: <https://spravy.pravda.sk/regiony/clanok/391271-pluca-bratislavy-stracaju-dych/>
- Parking House a.s. (2012). *Podzemný parkovací dom a mestský park, Kollárovo námestie, Bratislava*. Cit. 12. Január 2019. Dostupné na Internet: Enviroportál - Starostlivosť o ŽP: <https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/podzemny-parkovaci-dom-mestsky-park-kollarovo-namestie-bratislava>
- Pauliniová, Z., & Čupková Žúžiová, Z. (2017). *Ako ďalej Kollárko? Záverečná správa zo zapojenia verejnosti pri plánovaní skvalitnenia verejných priestorov na Kollárovom námestí v Bratislave*. Dostupné na Internet: www.pdsc.sk: <https://pdcs.sk/en/publications/ako-dalej-kollarko>
- Paulíny Hovorka Architekti. (2003). *Kollárovo námestie*. Cit. 21. Január 2019. Dostupné na Internet: <http://www.pha.sk/projekty/kollarovo-namestie.html>
- Pavelková, B. (12. február 2018). Bratislava: vlastné spracovanie.
- Petluš, P. (2008). www.kee.fpv.ukf.sk. Dostupné na Internet: Územný systém ekologickej stability: http://www.kee.fpv.ukf.sk/studijne_materialy/uzemny_system_ekologickej_stability_prezentacia.pdf
- Petránsky, L. (6. Jún 2013). *Architektúra a dizajn verejného priestoru – Kollárovo námestie*. Cit. 12. Január 2019. Dostupné na Internet: ASB.sk: <https://www.asb.sk/architektura/urbanizmus/architektura-adizajn-verejneho-priestoru-kollarovo-namestie>
- Pinterest. (2018). *Pedestrian bridge, Rzeszow, Poland*. Cit. 18. Január 2019. Dostupné na Internet: <https://sk.pinterest.com/pin/562738915924754088/>
- Pocitovamapa.sk. (2018). Dostupné na Internet: www.pocitovamapa.sk: <https://www.pocitovamapa.sk/bratislava-2018//nahlad>
- Pond&Lake Inc. (2008). *Water Displays Overview Basic Rules*. Dostupné na Internet: www.pondandlake.com:

- <http://pondandlake.com/fountain-design.htm>
- Redakcia in.ba. (2014). *HVIEZDOSLAVOVO NÁMESTIE OPĀŤ OŽIJE FOTOGRAFIU*. Cit. 18. Január 2019. Dostupné na Internet: http://www.inba.sk/vismo/dokumenty2.asp?id_org=600185&id=2501
- Rose, S. (29. Jún 2013). *This summer's outdoor cinema*. Cit. 18. Január 2019. Dostupné na Internet: The Guardian: <https://www.theguardian.com/film/2013/jun/29/this-summer-outdoor-cinema>
- SITA. (29. Apríl 2018). *Najvyšší súd zakázal výrub stromov na Kollárovom námestí, aktivisti porazili developera*. Cit. 20. Január 2019. Dostupné na Internet: <https://spravy.pravda.sk/regiony/clanok/467885-najvyssi-sud-zakazal-vyrub-stromov-na-kollarovom-namesti-aktivisti-porazili-developera/>
- STN 83 7010. (2005). *STN 83 7010 Ochrana prírody : ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie*. Bratislava: Slovenský ústav technickej normalizácie. Dostupné na Internet: Slovenská technická norma STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie.
- Takács, A. (2018). *Revitalizácia Kollárovho námestia. Bakalárska práca*. Cit. 2. február 2019. Dostupné na Internet: <http://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=CB745B58B0F7E53C0557CB6F3E25&seo=>
- ÚPN BA. (31. máj 2007). *Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy*. Dostupné na Internet: https://bratislava.blob.core.windows.net/media/Default/Dokumenty/Str%C3%A1nky/Chcem%20vediet/A_zakladne_udaje.pdf
- Zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543. (25. jún 2002). *Štátna ochrana prírody SR*. Dostupné na Internet: Zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnkov: http://www.sopsr.sk/news/file/543_2002_zakon_o_ochrane_prirody.pdf
- <https://www.mmcite.com/sk#!parkove-lavicky/portiqoa>.
- (3) Coffee Brothers. 2017. Pojazdná kaviareň Coffee Brothers. *Facebook.com*. [Online] 2017. [Dátum: 18. Január 2019.] <https://www.facebook.com/coffeebrotherssro/photos/a.730695430327586/1371566592907130/?type=3>.
- (4) STIMSON. 2019. Re-Envisioning Pulaski Park. *Pulaski Park Site Plan*. [Online] 2019. [Dátum: 18. Január 2018.] https://www.asla.org/2018awards/455278-Re-Envisioning_Pulaski_Park.html?fbclid=IwAR1PBx5jo82q70mdQD5hQZ7N801WsCINZUncuXKETsfGjtQ8Nho-_K6iS4..
- (5) Atelier Hájek. 2014. 28. Řijna Square In Hradec Králové. *LANDEZINE*. [Online] 2014. [Dátum: 18. Január 2019.] <http://www.landezine.com/index.php/2015/08/28-rijna-square-in-hradec-kralove-by-atelier-hajek/>.
- (6) Redakcia in.ba. 2014. Hviezdoslavovo námestie opäť ožije fotografiou . [Online] 2014. [Dátum: 18. Január 2019.] http://www.inba.sk/vismo/dokumenty2.asp?id_org=600185&id=2501.
- (7) OJB Landscape Architecture. 2018. Klyde Warren Park - Bridging the Gap in Downtown Dallas. [Online] 2018. [Dátum: 18. Január 2019.]

Zdroje z „Moodboardu“

- (1) ASPECT Studios. 2015. UTS Alumni Green. [Online] 17. Jún 2015. [Dátum: 18. Január 2019.] <http://www.landezine.com/index.php/2015/06/uts-alumni-green-by-aspect-studios/?fbclid=IwAR3hWMB0cFBnpq2lb93xnpK-Aw0IMVNE8GyqjtjQ1dbgO5wAJzURzzU2VEY..>
- (2) MM Cité a.s. 2019. Parkové lavičky "Portiqoa". [Online] 2019. [Dátum: 18. Január 2019.]

<https://www.asla.org/2017awards/327692.html?fbclid=IwAR0eJpfXFoHeCQvGZL1NXLABlrrQwoJGNe24BPQyT0-QLnowGaQf-YcgVqk>.

(8) MM Cité a.s. 2019. Odpadkové koše "Diagonal". [Online] 2019. [Dátum: 18. Január 2018.]

<https://www.mmcite.com/vyrobky#!odpadkove-kose/diagonal>.

(9) Rose, S. 2013. This summer's outdoor cinema. *The Guardian*. [Online] 29. Jún 2013. [Dátum: 18. Január 2019.]

<https://www.theguardian.com/film/2013/jun/29/this-summer-outdoor-cinema>.

(10) Pinterest. 2018. Pedestrian bridge, Rzeszow, Poland. [Online] 2018. [Dátum: 18. Január 2019.] <https://sk.pinterest.com/pin/562738915924754088/>.

(11) Architizer. 2009. Value Park Garage, Toronto Pearson International Airport. Toronto, Canada. [Online] 2009. [Dátum: 18. Január 2019.]

<https://architizer.com/projects/area-6-parking-facility-toronto-pearson-international-airport/>.

PRÍLOHY

Podrobné SWOT analýzy - tabuľky

Socio – ekonomická analýza			
Silné stránky	18	Slabé stránky	15
Lokalizácia námestia	10	Neatraktívny priestor	7
Rôznorodosť okolitých subjektov	8	Úloha chvíľkového územia	8
<i>Príležitosti</i>	14	<i>Ohrozenia</i>	11
Povedomie o nutnosti zmeny územia	6	Nespolupracovanie zainteresovaných subjektov	2
Angažovanosť viacerých subjektov	8	Podmienky infraštruktúry	4

Prírodno - environmentálna analýza			
Silné stránky	2	Slabé stránky	15
Ekologická stabilita	2	Vplyv ciest na životné prostredie	10
		Využitie prírodného potenciálu	5
<i>Príležitosti</i>	13	<i>Ohrozenia</i>	15
Ekologické poslanie	8	Znečistenie pôd, povrchových a podzemných vôd	5
Spád terénu	5	Tepelný ostrov	8

Územno – technická analýza			
Silné stránky	14	Slabé stránky	24
Napojenie na verejnú dopravu	9	Absencia a zanedbanosť prvkov verejného priestranstva	9
El. energia, vodné hospodárstvo, telekomunikácie	5	Bezbariérovosť a segregácia dopravy	7
<i>Príležitosti</i>	7	<i>Ohrozenia</i>	15
Napojenie na okolité časti mesta	7	Bezpečnosť cyklistickej a pešej premávky	7
		Intenzita automobilovej dopravy	8

Podrobné SWOT analýzy Zdroj: vlastné spracovanie (Chalupová, 2018)

Časový harmonogram realizácie – tabuľky

Priority	Doba realizácie											
	2019			2020			2021			2022-2030		
PRIORITA 1	ATRAKTÍVNOSŤ ÚZEMIA											
Opatrenie 1.1	Revitalizácia/Skrášľovanie											
<i>Aktivita 1.1.1</i> Obnova a doplnenie zelene												
<i>Aktivita 1.1.2</i> Doplnenie mobiliáru												
<i>Aktivita 1.1.3</i> Úprava povrchov												
Opatrenie 1.2	Bezpečnosť											
<i>Aktivita 1.2.1</i> Bezbariérovosť												
<i>Aktivita 1.2.2</i> Osvetlenie												

Priority	Doba realizácie											
	2019			2020			2021			2022-2030		
PRIORITA 2	VLASTNÍCTVO VŠETKÝCH											
Opatrenie 2.1	Občiansky kapitál											
<i>Aktivita 2.1.1</i> Aktív. verejnosť												
<i>Aktivita 2.1.2</i> Participácia pri rozhodovaní												
Opatrenie 2.2	Spolupráca okolitých subjektov											
<i>Aktivita 2.2.1</i> Kultúrne a spol. podujatie												

Priority	Doba realizácie											
	2019			2020			2021			2022-2030		
PRIORITA 3	EKOLOGICKÁ FUNKCIA ÚZEMIA											
Opatrenie 3.1	Odpadové hospodárstvo											
<i>Aktivita 3.1.1</i> Stánok s posolstvom + rezervač. syst.												
<i>Aktivita 3.1.2</i> Stanica na doplnenie vody do fľaše												
<i>Aktivita 3.1.3</i> Koše na triedený zber												
Opatrenie 3.2	Hospodárenie s vodou											
<i>Aktivita 3.2.1</i> Interaktívna fontána												
<i>Aktivita 3.2.2</i> Dažďová záhrada												

Priority	Doba realizácie											
	2019			2020			2021			2022-2030		
PRIORITA 5	VÝHLADOVÉ OBDOBIE											
Opatrenie 5.1	Upokojenie dopravy											
<i>Aktivita 5.1.1</i> Vypracovanie dopravnej štúdie												

Časový harmonogram realizácie Zdroj: vlastné spracovanie (Pavelková, 2018)

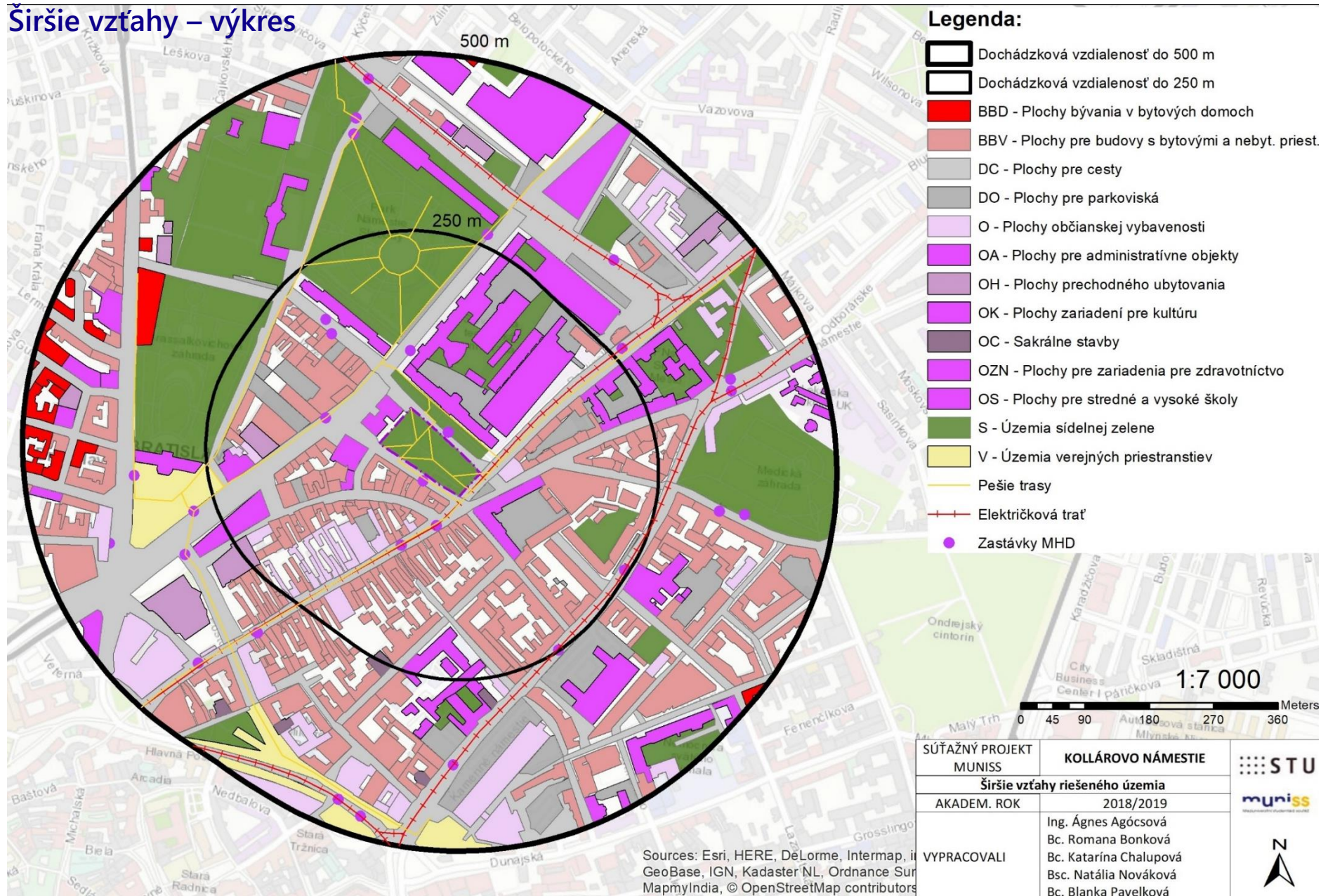
Finančný plán – tabuľka

projektový zámer	obdobie realizácie	popis	počet	cena za kus	ZDROJE CELKOVO	INTERNÉ ZDROJE	EXTERNÉ ZDROJE
						rozpočet mesta	granty, nadácie, fondy, investor, zbierky
Priorita 1		Atraktivnosť územia					
1.1. Revitalizácia	2019-2021	Parková lavička Miela LME751	6 ks	200 €	1 200,00 €	360 €	840 €
		Renovácia existujúcich lavičiek	10 ks	50 €	500 €	150 €	350 €
		Predajný stánok	4 ks	100 €	400 €	120 €	280 €
		Úprava povrchov - doplnenie chýbajúcej dlažby	50 m ²	100 €	5 000 €	2 500 €	2 500 €
		Dreviny - výsadba	5 ks	150 €	750 €	225 €	525 €
		Stojan na bicykle	1 ks	200 €	200 €	60 €	140 €
		Výstavné panely	10 ks	50 €	500 €	150 €	350 €
1.2. Bezpečnosť	2020-2021	Renovácia osvetlenia	10 ks	350 €	3 500 €	1 750 €	1 750 €
		Bezbariérové prvky	30 m ²	150 €	4 500 €	1 350 €	3 150 €
Spolu					16 550 €	6 665 €	9 885 €
Priorita 2		Vlastníctvo všetkých					
2.1 Občiansky kapitál	2019-2021	Propagačné materiály	100 ks	1,00 €	100 €	100 €	-
2.2 Spolupráca okolitých subjektov	2020-2021	Propagačné materiály na kultúrne podujatia	100 ks	1,00 €	100 €	100 €	-
Spolu					200 €	200 €	
Priorita 3		Ekologická funkcia územia					
3.1. Odpadové hospodárstvo	2020-2021	Odpadkový kôš triedený	3 ks	250 €	750 €	225 €	525 €
		Pitná fontánka na vlastnú fľašu	1 ks	1 500 €	1 500 €	750 €	750 €
3.2. Hospodárenie s vodou	2020-2021	Interaktívna fontána	1 ks	10 000 €	10 000 €	3 000 €	7 000 €
		Zberná nádrž	1 ks	2 000 €	2 000 €	600 €	1 400 €

		Dažďová záhrada	1 ks	2 500 €	2 500 €	750 €	1 750 €
		Závlaha	1 ks	2 000 €	2 000,00 €	600 €	1 400 €
		Odvodňovacie žľaby	10 ks	250 €	2 500 €	750 €	1 750 €
Spolu					21 250 €	6 675 €	14 575 €
PRIORITA 4		Dopravné vybavenie					
4.1. Upokojený ostrovček	2020-2021	Odstránenie parkovacej plochy	500 m ²	100 €	50 000 €	5 000 €	45 000 €
		Rozšírenie chodníka	250 m ²	80 €	20 000 €	2 000 €	18 000 €
		Nový jazdný pruh	1 ks	10 000 €	10 000 €	1 000 €	9 000 €
		Dopravné značenie	5 ks	250 €	1 250 €	250 €	1 000 €
4.2 Statická doprava	2020	Vyhradené parkovacie miesta pre rýchle občerstvenie (Foodtruck)	2 ks	50 €	100 €	50 €	50 €
Spolu					81 350 €	8 300 €	73 050 €
SPOLU PR. 1 - 4					119 350 €	21 840 €	97 510 €
PRIORITA 5		Výhľadové obdobie					
5.1. Konceptné návrhy	2022-2030	Výsadba zelene, modernizácia priestoru			100 000 €	20 000 €	80 000 €
5.2. Upokojenie dopravy	2022-2030	Dopravná štúdia			10 000 €	10 000 €	-
SPOLU S VÝHL. OBD.					219 350 €	41 840 €	177 510 €

Podrobný finančný plán (Zdroj: vlastné spracovanie (Pavelková, 2018))

Širšie vzťahy – výkres

SÚŤAŽNÝ PROJEKT MUNISS	KOLLÁROVO NÁMESTIE	STU
Širšie vzťahy riešeného územia		
AKADEM. ROK	2018/2019	muniss
VYPRACOVALI	Ing. Ágnes Agócsová Bc. Romana Bonková Bc. Katarína Chalupová Bsc. Natália Nováková Bc. Blanka Pavelková	

Analýza zelene – výkres

Vlastnícké vzťahy – výkres

VLASTNÍCKE VZŤAHY

M 1:1600

LEGENDA

HRANICE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

VLASTNÍCKE VZŤAHY

- POZEMKY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
- POZEMKY HL. MESTA SR BRATISLAVY
- POZEMKY SLOVENSKEJ TECHNICKEJ UNIVERZITY V BA
- POZEMKY V SÚKROMNOM VLASTNÍCTVE

SÚŤAŽNÝ PROJEKT MUNISS	KOLLÁROVO NÁMESTIE	STU muniss
Vlastnícké vzťahy		
AKADEM. ROK	2018/2019	N
VYPRACOVALI	Ing. <u>Ľubica Agócsová</u> Bc. <u>Romana Bonková</u> Bc. <u>Katarína Chalupová</u> Bsc. <u>Natália Nováková</u> Bc. <u>Blanka Pavelková</u>	

Dotazník

Milé obyvateľky, milí obyvatelia, študenti, užívatelia!

Sme skupina študentov STU, ktorí by radi vedeli Váš názor na Kollárovo námestie a jeho okolie. Pracujeme na školskom projekte jeho revitalizácie, ktorý neskôr postúpime magistrátu. Ak prejdeme súťažou, naše návrhy sa pravdepodobne zrealizujú v horizonte pár rokov. Práve Vaše odpovede v tomto krátkom dotazníku nám môžu pomôcť dostať sa bližšie k návrhu, ktorý bude vyhovovať nie len magistrátu, ale hlavne Vám, ktorí priestor námestia využívate pravidelne.

Nechceme však stavať vzdušné zámky, zmeny nebudú prevratné. Námestie potrebuje dočasne zatraktívniť, prilákať ľudí, ožiť. Toto by sme chceli docieľať malými, ale účinnými zásahmi, ako opravením lavičiek, ošetrovaním zelene, osadením dočasných atrakcií, a podobne. Čo presne navrhne bude práve závisieť od Vašej odozvy. Veľmi nám pomôže, keď tento krátky dotazník vyplníte úprimne - má iba 7 otázok, nezaberie Vám viac ako 5 minút a na Vašich odpovediach bude založený náš návrh aktivít v priestore.

Vopred Vám veľmi pekne ďakujeme za Vašich pár minút a tešíme sa na Vaše postrehy!

Agnes, Blanka, Katka, Natália, Romi a Tomáš

Základné informácie

Potrebujeme si zozbierať informácie o tom, akí ľudia priestor používajú, aby sme vedeli prispôsobiť náš návrh Vám.

Váš vek:

- Menej ako 18
- 18 - 24
- 25 - 35
- 36 - 50
- 51 - 65
- Viac ako 65

Vaše pohlavie:

- Muž
- Žena
- Iné

Aký je váš vzťah ku Kollárovmu námestiu?

- Bývam v okolí
- Pracujem v okolí
- Študujem v okolí
- Prechádzam ním pravidelne
- Prechádzam ním občas
- Idem okolo len zriedka kedy
- Vôbec tam nechodím
- Iné

Vaše návrhy

Tieto otázky sú už k veci. Práve táto časť nám najviac pomôže s návrhom.

Čo by ste radi zachovali na Kollárovom námestí?

- Priestor na sedenie
- Kruhový priestor v strede námestia
- Zeleň
- Trasovanie chodníkov
- Stanicu Slovnaft BAjkov
- Nič
- Iné

Čo by Vás prilákalo na obnovené Kollárovo námestie?

- Jedlo
- Vodný prvok (fontána alebo jazierko)
- Nové lavičky
- Lepšie osvetlenie
- Viac zelene
- Kultúrne podujatia
- Výstavy študentských prác
- Relaxačná zóna, priestor na posedenie
- Zvýšený pohyb policajných hliadok
- Iné

Chceli by ste, aby sa priestor pred Hurbanovými kasárňami (Slovenské centrum dizajnu), vid' mapa, stal upokojeným územím pre pešoch?

- Áno
- Nie
- Iné

Ak by ste mali chuť zapojiť sa viac, budeme aj v teréne! Stretnete nás na Kollárku už tento štvrtok 20.12. a v piatok 21.12., kde budeme zbierať Vaše podrobnejšie podnety. Tešíme sa na Vás!

Ak by ste nás chceli kontaktovať ohľadom čohokoľvek, sme dostupní sa emailovej adrese novakova.nat@gmail.com.

Priestor na pripomienky

Ak by ste nám chceli povedať, čo by sme mali vylepšiť, určite sa nám to veľmi zíde! Tak neváhajte a napíšte nám pripomienky sem:

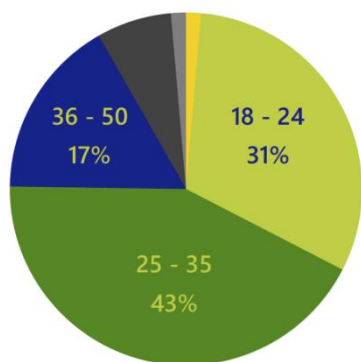
.....
.....

Vyhodnotenie dotazníku

Vek

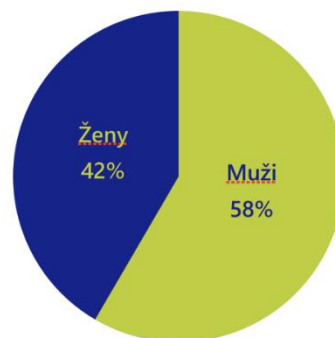
Najväčšie percento opýtaných je v kategórii 25-35 rokov s podielom 43%, druhá najpočetnejšia kategória je tá predchádzajúca, teda 18-24 roční, s podielom 31%. Tretia najpočetnejšia veková skupina je 36-50, s podielom 17%, zatiaľ čo ostatné tri skupiny dokopy predstavujú iba 9%.

Toto vekové rozdelenie pravdepodobne súvisí so zvoleným médiom distribúcie dotazníka, čo bol primárne Facebook a všeobecne internet, keďže v teréne sme stretli len približne 10 ľudí, vzhľadom na ročné obdobie.

Pohlavie

Tu sme hlavne chceli vedieť zloženie respondentov, aby prieskum nebol príliš jednostranný, čo nakoniec ani nie je

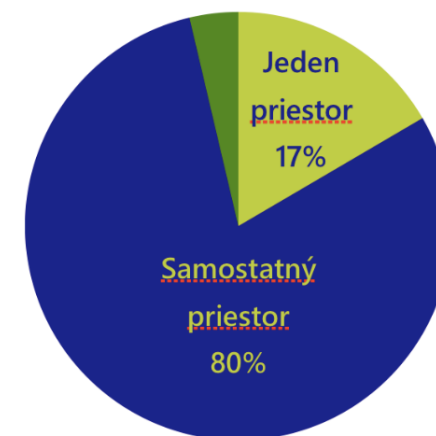
Aký je váš vzťah ku Kollárovmu námestiu?

Väčšina opýtaných, konkrétne 32%, miestom iba občas prechádza, čo sú ľudia, ktorých chceme zaujať a prilákať na námestie častejšie. Navyše ďalších takmer 60% respondentov je v okolí pravidelne z rôznych dôvodov, čo je ďalšia skupina ľudí, ktorú chceme osloviť. Zdá sa teda, že sme zachytili odpovede správnych ľudí.

Vnímate Kollárovo námestie ako súčasť Obchodnej ulice alebo ako samostatný priestor?

V tejto otázke sme najmä chceli zistiť pocit ľudí, na základe ktorého by sme potom prípadne mohli Kollárovo nám. rozvíjať spolu s Obchodnou ulicou, keďže o jej rozvoji sa teraz viac hovorí. Podľa dotazníka je však zjavne zachovanie rozdielnych funkcií týchto dvoch miest žiaduce

Čo by ste radi zachovali na Kollárovom námestí?

Väčšina ľudí by zachovala zeleň a priestor na sedenie, či už vo forme lavičiek alebo schodov. Respondenti si tiež želajú zachovať stanicu zdieľaných bicyklov a pravdepodobne aj približný pôdorys námestia. Našťastie ľudia boli optimistickí a možnosť "Nič" vybralo iba päť z nich.

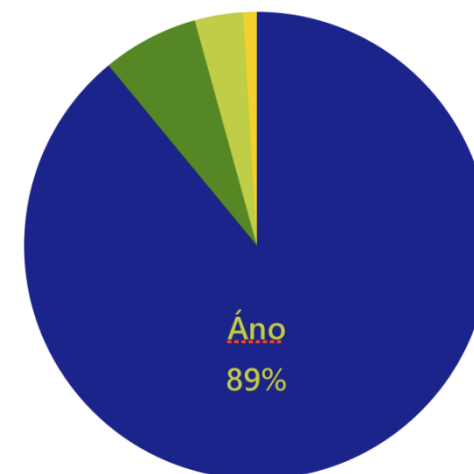
Čo by Vás prilákalo na obnovené Kollárovo námestie?

Na naše vlastné prekvapenie by si väčšina ľudí želala v tomto priestore relaxačnú zónu a priestor na posedenie, niektorí doplnili aj upokojenie dopravy. Veľa ľudí si tiež vie predstaviť kultúrne podujatia, ktoré by ich prilákali, spolu s ďalšou zeleňou a kvalitnejším osvetlením, samozrejme udržiavanými. Vodný prvok, možnosť jedenia, prípadne výstavy študentských prác sú tiež pre ľudí lákavé.

Chceli by ste, aby sa priestor pred Hurbanovými kasárňami (Slovenské centrum dizajnu), vid' mapa, stal upokojeným územím pre peších?

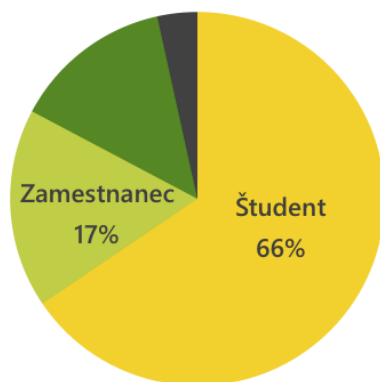
Tu sme chceli zistiť, či by sa tento, aj keď pomerne koncepčný nápad ľuďom páčil a zdá sa, že áno. Až 90,2% opýtaných by si želalo tento chodník rozšíriť.

Vyhodnotenie študentského dotazníku

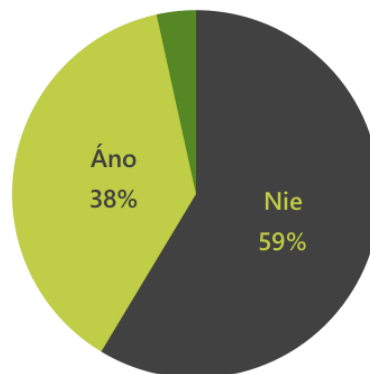
Študenti

Aby sme vedeli, kto nám odpovedal, pýtali sme sa, či na FCHPT študujú, pracujú alebo len idú okolo.

Vnímate priestor pred Hurbanovými kasárňami ako súčasť Kollárku?

Túto otázku sme sa pýtali, aby sme zistili, ako ľudia vnímajú riešené územie.

Čo vám chýba v okolí fakulty?

Všeobecne.

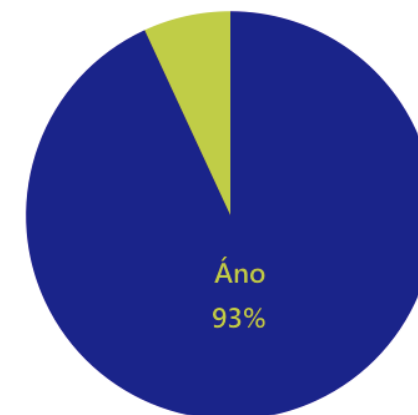
Čo vám ako študentovi chýba na Kollárku?

Otázka mierená na špecifické potreby študentov.

Páčilo by sa vám, keby vznikol súvislý peší priestor od Hurbanových kasární k Obchodnej?

Touto otázkou sme sa snažili zistiť, ako vnímajú náš návrh ľudia.

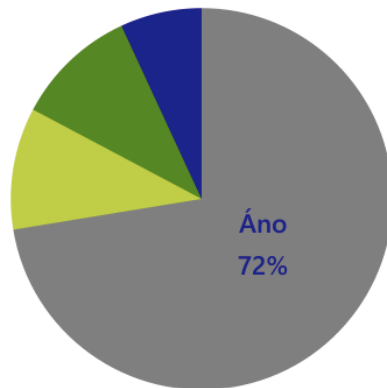
Čo si viete predstaviť na tomto novovzniknutom pešom priestore?

Respondenti mali na výber z možností, ale mohli doplniť aj svoje pripomienky.

S výhľadom do budúcnosti, páčilo by sa vám presunutie cestnej dopravy na Jánsku ulicu (pred FCHPT) a vytvorenie pešej zóny na strane Novej Scény od nej smerom dole?

Vzhľadom na náš dlhodobější koncept sme sa snažili zistiť, či by aj takéto zmeny ľudia prijali.

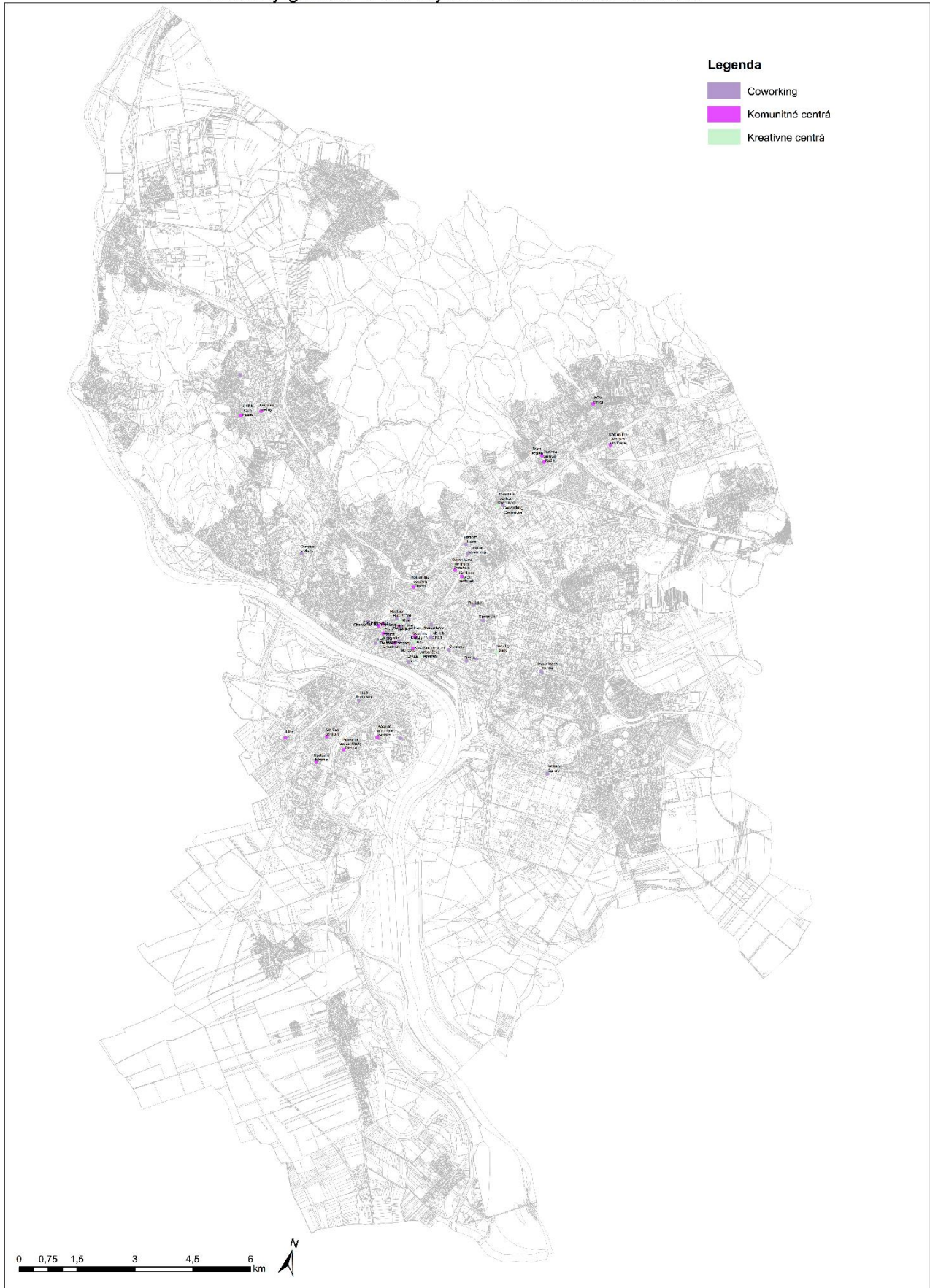
Priestor na pripomienky

Ak by ste nám chceli povedať, čo by sme mali vylepšiť, určite sa nám to veľmi zíde! Tak neváhajte a napíšte nám pripomienky sem:

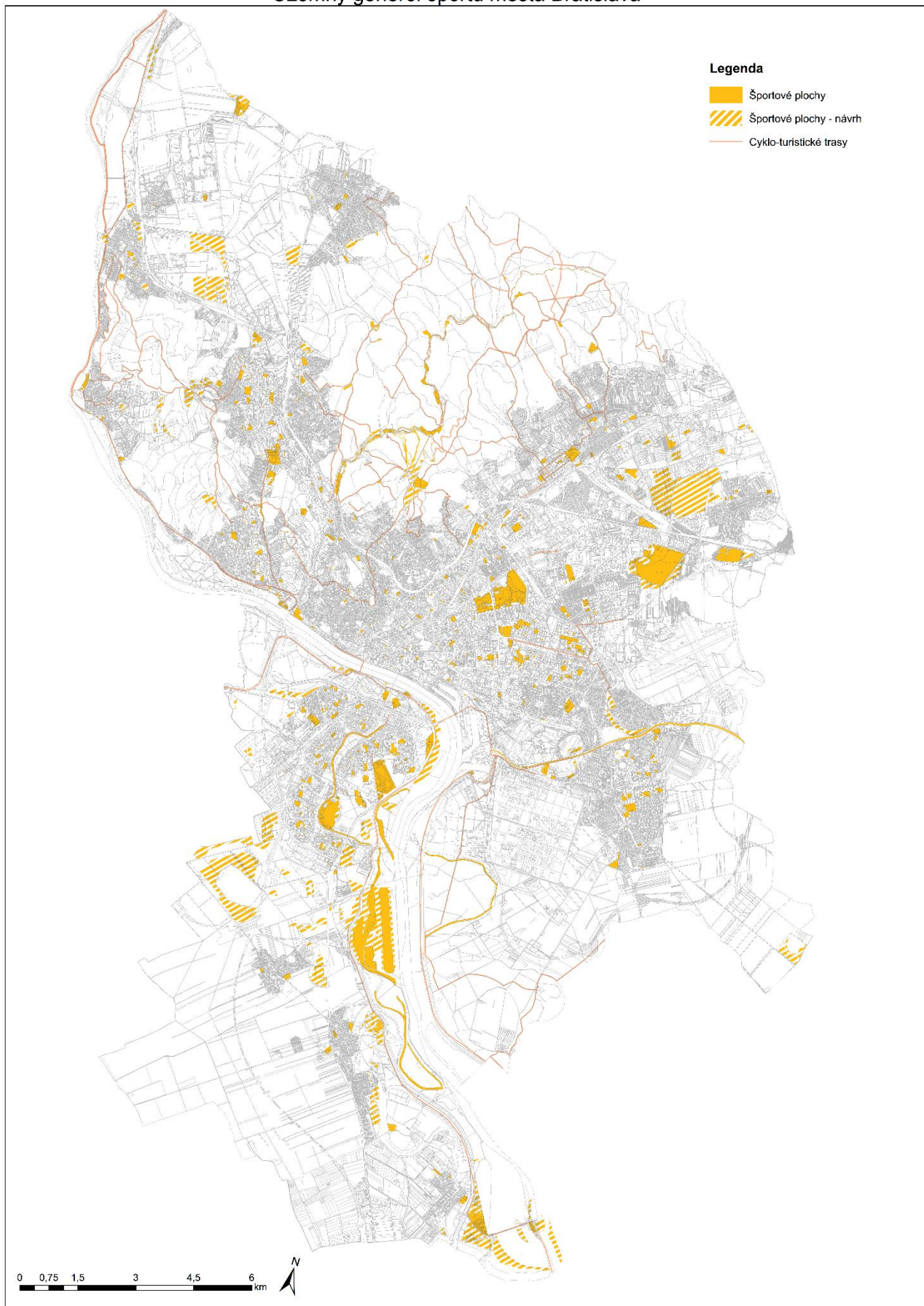
.....
.....

Generely pre Bratislavský kraj – výkresy

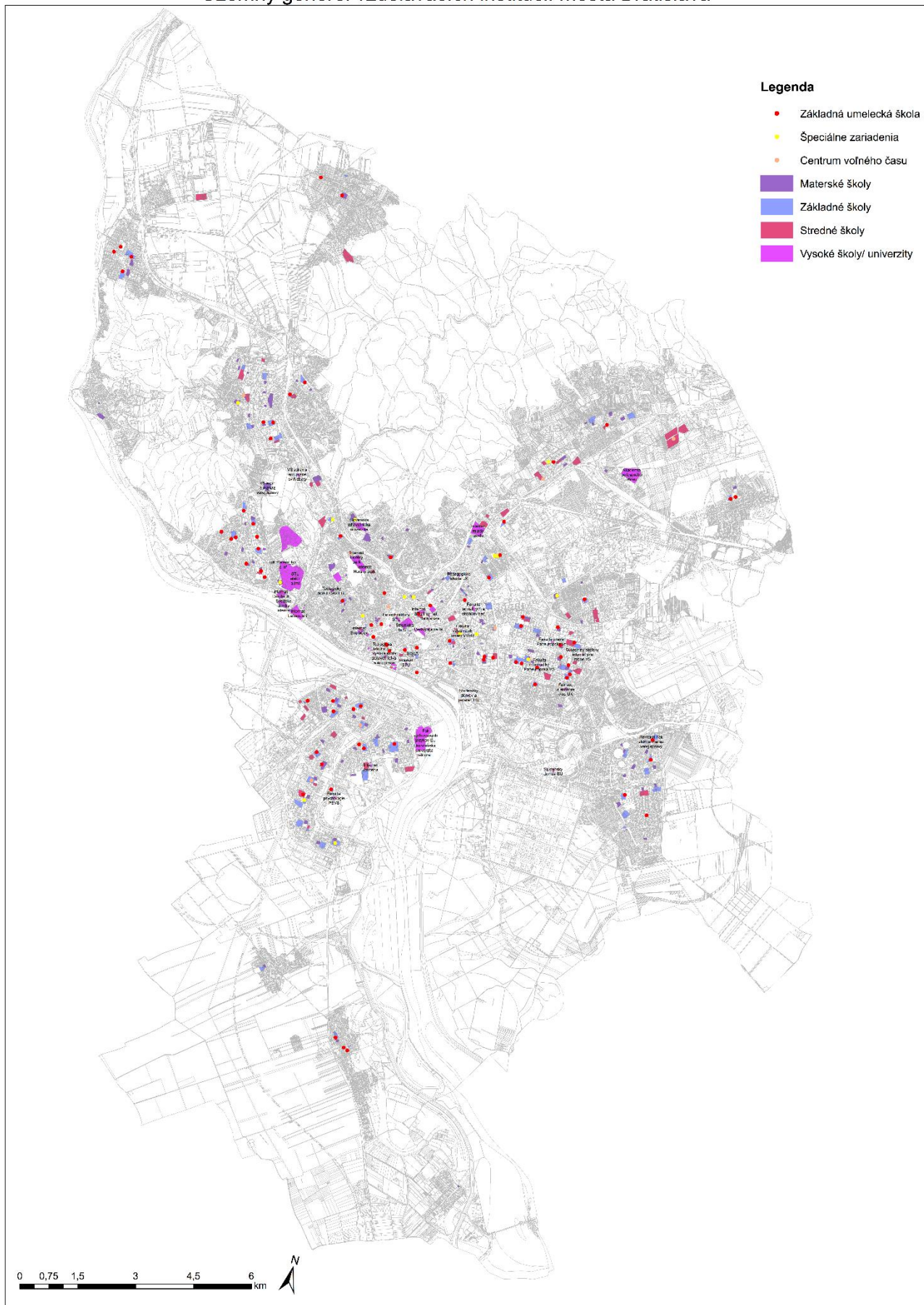
Územný generel kreatívnych inštitúcií mesta Bratislava

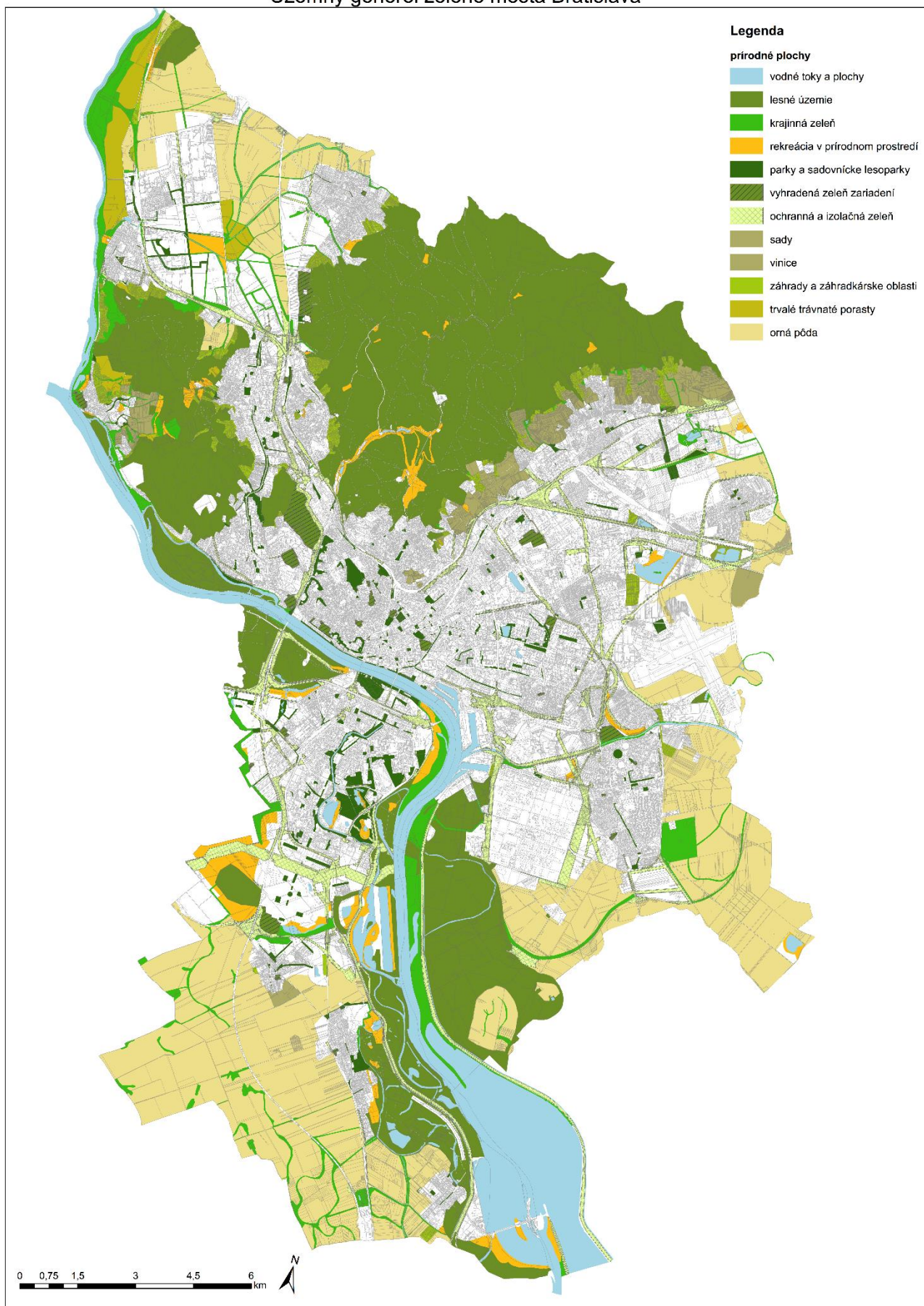
Územný generel športu mesta Bratislava

Uzemný generel vzdelávacích inštitúcií mesta Bratislava

Územný generel zelene mesta Bratislava

Územný generel kultúry mesta Bratislava

